

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

доцент І.В. Геруш

« 23 » _____ 2020 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни

Терапевтична стоматологія

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 221 «Стоматологія»

Освітній ступінь магістр

Курс навчання 3,4,5

Форма навчання денна

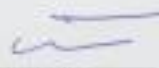
Кількість кредитів 16

Кафедра терапевтичної стоматології

Схвалено на методичній нараді кафедри терапевтичної стоматології

« 23 » червня 2020 року (протокол № 21).

Завідувач кафедри
к. мед. наук, доцент

(підпис)

В.М. Батіг

Схвалено предметною методичною комісією з дисциплін стоматологічного профілю

« 24 » червня 2020 року (протокол № 5).

Голова предметної методичної
комісії, к. мед. наук, професор

(підпис)

Н.Б. Кузняк

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
доцент _____ І.В.Геруш
“28” _____ 2020 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни
“ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”

Галузь знань 22 Охорона здоров'я
(код і назва галузі знань)

Спеціальність 221 Стоматологія
(код і назва спеціальності)

Освітній ступінь магістр
(магістр, бакалавр, молодший бакалавр)

Курс навчання 3

Форма навчання денна
(денна, заочна, дистанційна)

Кафедра терапевтичної стоматології
(назва кафедри)

Схвалено на методичній нараді кафедри терапевтичної стоматології
“28” червня 2020 року (протокол № 21).

Завідувач кафедри

(підпис)

Батір В.М.

Схвалено предметною методичною комісією з дисциплін стоматологічного профілю
“24” червня 2020 року (протокол № 5).

Голова предметної методичної
комісії

(підпис)

Кузняк Н.Б.

1.ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	терапевтичної стоматології
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Табачнюк Наталія Василівна – асистент кафедри, кандидат медичних наук, tabachniuk.natalia@bsmu.edu.ua Кільмухаметова Юлія Хафізівна – асистент кафедри kilmukhametova.iuliia@bsmu.edu.ua Дрозда Іванна Іванівна – асистент кафедри abramchuk.i@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/terapevtichnoyi-stomatologiyi/
Веб-сайт кафедри	https://sites.google.com/bsmu.edu.ua/therapeutic-stomatology
E-mail	dentistry_ther@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Марка Вовчка 2
Контактний телефон	+38 (0372) 52-46-64

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	7
Загальна кількість годин	210
Лекції	30
Практичні заняття	120
Самостійна робота	60
Вид заключного контролю	підсумковий модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Терапевтична стоматологія – дисципліна, методи якої спрямовані на збереження здоров'я зубів, органів і тканин порожнини рота, відновлення їх анатомічної форми та фізіологічної функції, запобігання стоматологічним хворобам терапевтичними методами. Вивчення навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» здійснюється студентами на 3-му році навчання в V-VI семестрах.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukciya-shhodo-oczinyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);

- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyz_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
Анатомія	ортопедична стоматологія
Нормальна фізіологія	хірургічна стоматологія
Гістологія	пропедевтика дитячої стоматології
Патологічна анатомія	
Патологічна фізіологія	
Топографічна анатомія, оперативна хірургія	
Біологія	
Фізика	
Хімія	
Мікробіологія, вірусологія та імунологія	
Фармакологія та медична рецептура	
Пропедевтика терапевтичної стоматології	

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка лікаря-стоматолога, здатного діагностувати, профілакувати і лікувати захворювання зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота.

Основними завданнями вивчення дисципліни є: вміння проводити обстеження стоматологічного хворого, виявляти у нього провідні синдроми і симптоми, обґрунтовувати і формулювати попередній діагноз; аналізувати результати обстеження стоматологічного хворого та проводити диференціальну діагностику, формулювати остаточний діагноз основних захворювань, виявляти та ідентифікувати прояви соматичних, інфекційних захворювань в порожнині рота, визначати характер та принципи лікування пацієнтів в клініці терапевтичної стоматології, виявляти різні клінічні варіанти перебігу та ускладнення найбільш поширених стоматологічних захворювань, проводити їх первинну та вторинну профілактику.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 5. Здатність спілкуватися англійською мовою.
- ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 11. Здатність працювати в команді.
- ЗК 12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові (спеціальні) компетентності:

- СК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
- СК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
- СК 3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
- СК 4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

- СК 5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- СК 6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- СК 7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.
- СК 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
- СК 9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- СК 11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
- СК 12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
- СК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
- СК 15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен: **Знати:**

- клінічні особливості анатомо-гістологічної будови зубів та органів порожнини рота;
- класифікації хвороб зубів (карієсу та його ускладнень, некаріозних уражень твердих тканин зуба);
- основні методи обстеження стоматологічних хворих;
- клінічні ознаки стоматологічних захворювань;
- основні клінічні та біохімічні показники норми біологічних рідин організму людини;
- принципи проведення диференційної діагностики стоматологічних захворювань;
- принципи та етапи лікування стоматологічних хворих;
- види, рівні та заходи профілактики хвороб зубів;
- основні ознаки невідкладних станів на стоматологічному прийомі та за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі);
- тактику, алгоритми надання екстреної медичної допомоги на стоматологічному прийомі та за будь-яких обставин в умовах обмеженого часу.

Уміти:

- проводити обстеження стоматологічного хворого;
- аналізувати зміни в будові твердих тканин зуба, пульпи, періодонта, що пов'язані з віком та патологічними станами;
- проводити диференціальну діагностику;
- аналізувати результати обстеження стоматологічного хворого;
- визначати клінічний діагноз основних захворювань зубів;
- визначити характер та принципи лікування пацієнтів у клініці терапевтичної стоматології;
- виявити різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених стоматологічних захворювань;
- проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених захворювань у клініці терапевтичної стоматології.
- визначити необхідний режим праці та дієти при лікуванні стоматологічних захворювань у клініці терапевтичної стоматології;

- визначити діагноз невідкладного стану;
- визначити тактику та надання екстреної медичної допомоги;
- організувати проведення лікувально-евакуаційних заходів.

Демонструвати:

ПРН1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).

ПРН 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

ПРН 3. Призначати та аналізувати лабораторне, функціональне та/або інструментальне обстеження (за списком 5) хворого на стоматологічне захворювання для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН 4. Визначати остаточний клінічний діагноз, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4).

ПРН 6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

ПРН 7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

ПРН 8. Визначати характер лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 9. Визначати характер, принципи режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 10. Визначати тактику ведення стоматологічного хворого при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

ПРН 15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

ПРН 16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПРН 17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

ПРН 18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

ПРН 19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПРН 20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

ПРН 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

ПРН 23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опис кожного модуля дисципліни:

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 210 годин (7 кредити ЄКТС) – 1-ий модуль «Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів», який складається з двох змістових модулів; та 2-ий модуль “Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит). Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика”, який складається теж із двох змістових модулів.

Модуль 1. Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів.

Змістовний модуль 1. Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією.

Тема 1. Організація стоматологічної допомоги в Україні. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами.

Тема 2. Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога: універсальні стоматологічні установки та крісла. Техніка безпеки. Етика та деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання.

Тема 3. Схема обстеження стоматологічного хворого. Суб'єктивне обстеження: скарги, анамнез захворювання та життя. Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів.

Тема 4. Клінічні методи обстеження, їх значення для діагностики захворювань порожнини рота: огляд (зовнішній, обличчя пацієнта, присінка, власне порожнини рота, зубних рядів).

Тема 5. Обстеження місця захворювання (Locus morbi): огляд ураженого зуба, зондування, перкусія, пальпація.

Тема 6. Допоміжні методи обстеження хворого: термодіагностика, електроодонтодіагностика, карієс маркування: методика проведення, інтерпретація результатів.

Тема 7. Рентгенологічна, люмінесцентна та транслюмінаційна діагностика, комп'ютерна томографія: показання, особливості проведення. Діагностичні тести: з анестезією та на препарування. Методика визначення тригерних зон та обстеження місць виходу периферичних гілок трійчастого нерва. Лабораторні методи обстеження стоматологічного пацієнта. Інтерпретація результатів аналізів ротової рідини, крові, сечі тощо.

Тема 8. Медична документація терапевтичного прийому (форми № 043/о, № 037/о, № 039-2/о) згідно наказу МОЗ № 110 від 14.02.12 р.: правила заповнення, оформлення направлень на додаткові дослідження тощо. Медична карта стоматологічного хворого – медичний, науковий та юридичний документ.

Тема 9. Гігієна порожнини рота та її значення в комплексній профілактиці захворювань органів порожнини рота і організму в цілому. Методи індикації мікробної біоплівки: фарбування, ПІ за Green-Vermillion, індекс ефективності гігієни порожнини рота (Podshadley, Haley).

Тема 10. Мікробна біоплівка. Механізм утворення. Структура, властивості, склад мікрофлори. Способи видалення зубних відкладень: ручний, апаратні (звуковий, ультразвуковий), повітряно-абразивний, комбінований. Хімічний контроль біоплівки. Алгоритм професійної гігієни порожнини рота.

Змістовний модуль 2. Карієс та некарієзні ураження зубів.

Тема 11. Карієс зуба. Визначення поняття. Статистичні показники карієсу. Класифікація карієсу. Поняття структурної та функціональної резистентності твердих тканин зуба. Визначення резистентності емалі (ТЕР-тест).

Тема 12. Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу. Вклад вчених: Міллера, Д.А. Ентіна, І.Г. Лукомського, А.Е. Шарпенака, А.І. Рibaкова, П.А. Леуса, В.К. Леонтєва, В.Р. Окушко, Е.В. Боровського та ін.).

Тема 13. Гострий і хронічний початковий карієс (у стадії плями). Патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Тема 14. Лікування гострого та хронічного початкового карієсу. Медикаментозні засоби: групи, властивості, особливості використання. Методики проведення ремінералізуючої терапії.

Тема 15. Гострий та хронічний поверхневий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

Тема 16. Гострий і хронічний середній карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

Тема 17. Гострий та хронічний глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, внутрішньо- та позасиндромна диференціальна діагностика.

Тема 18. Односеансний та двохсеансний методи лікування гострого глибокого карієсу. Лікувальні прокладки: групи, властивості, методики використання. Лікування хронічного глибокого карієсу.

Тема 19. Квітучий (множинний) карієс: причини розвитку, патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 20. Лікування квітучого (множинного) карієсу: загальне та місцеве. Лікувальні засоби: групи, дозування, способи використання.

Тема 21. Профілактика карієсу. Значення індивідуальної та суспільної профілактики. Засоби профілактики. Організація профілактики карієсу зубів у осіб декретованих груп населення. Оцінка ефективності.

Тема 22. Некаріозні ураження зубів. Класифікація В.К. Патрикєєва. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпоплазія, гіперплазія, ендемічний флюороз, аномалії розвитку зубів. Лікування.

Тема 23. Патоморфологія, клініка, діагностика та лікування некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів: ерозія емалі, клиноподібний дефект, підвищена стертість, некроз твердих тканин зуба. Травма зубів. Гіперестезія твердих тканин зубів. Сучасні десенситайзери: групи, склад, властивості, методики використання.

Тема 24. Помилки та ускладнення в діагностиці та лікуванні карієсу. Вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів: причина, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 25. Використання фізичних методів для лікування і профілактики карієсу та некаріозних уражень зубів.

Тема 26. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми карієсу та некаріозних уражень.

Модуль 2. Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит). Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

Змістовний модуль 3. Пульпіт.

Тема 1. Пульпіт. Етіологія, патогенез, класифікація (Є.М. Гофунг, КМІ (Е.С. Яворська, Л.І.Урбанович, 1964), МКХ-10), їх позитивні якості та недоліки. Поняття зворотних та незворотних форм. Гострий травматичний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 2. Гіперемія пульпи та гострий обмежений пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Тема 3. Гострий дифузний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Тема 4. Гострий гнійний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Тема 5. Хронічний фіброзний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Тема 6. Хронічний гіпертрофічний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Тема 7. Хронічний гангренозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Тема 8. Конкрементозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Кореневий пульпіт (стан після неповного видалення пульпи): клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Тема 9. Загострення хронічного пульпіту: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика..

Тема 10. Знеболення при лікуванні пульпіту: види, показання. Групи анестетиків, механізм дії, порівняльна характеристика щодо ефективності та токсичності. Премедикація: поняття, лікарські речовини, особливості проведення.

Тема 11. Методи лікування пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту залежно від форми, перебігу та загального стану пацієнта. Консервативний метод лікування пульпіту (біологічний): суть, показання до застосування. Етапи лікування. Лікувальні прокладки: групи, властивості, склад та пропис комбінованих лікувальних паст. Ефективність та можливі ускладнення.

Тема 12. Вітальний ампутаційний метод лікування пульпіту: суть, показання, етапи проведення. Ефективність методу.

Тема 13. Вітальний екстирпаційний метод лікування пульпіту: суть, показання, етапи проведення. Ефективність методу, можливі ускладнення. Діатермокоагуляція. Показання, методика проведення, ускладнення.

Тема 14. Девітальна екстирпація пульпи: суть, показання, етапи лікування. Медикаментозні засоби для девіталізації пульпи: показання до застосування, механізм дії, особливості використання. Можливі ускладнення та методи їх усунення. Ефективність методу.

Тема 15. Девітальний ампутаційний та комбінований методи лікування пульпіту: суть, показання до застосування, етапи проведення.

Тема 16. Силери та філери для пломбування кореневих каналів при пульпіті: групи, властивості, показання до застосування. Способи пломбування кореневих каналів при лікуванні пульпіту методом центрального штифта, латеральної конденсації гутаперчі, холодної і теплої вертикальної конденсації гутаперчі. Помилки та ускладнення.

Тема 17. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми пульпіту.

Змістовний модуль 4. Періодонтит.

Тема 1. Періодонтит: етіологія, патогенез, класифікація (І.Г. Лукомського, М.А. Грошикова, С.А. Вайндруха, МКХ-10). Класифікація травм за Чуприкіною Н.М. (1985).

Тема 2. Гострий медикаментозний і травматичний верхівковий періодонтит: етіологія, патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Гострий серозний періодонтит інфекційного генезу: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 3. Гострий гнійний верхівковий періодонтит: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика..

Тема 4. Хронічний фіброзний, гранулюючий, гранульоматозний періодонтит: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Тема 5. Загострення хронічних форм верхівкового періодонтиту: етіологія, патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Клініка верхівкового періодонтиту, ускладненого періоститом.

Тема 6. Рентгенологічна діагностика хронічних форм періодонтиту. Поняття остеосклерозу, остеопорозу, деструкції, деформації, гіперцементозу та ін. Аналіз комп'ютерної томограми ділянки щелепно-лицьової області.

Тема 7. Лікування гострого серозного та гнійного верхівкового періодонтиту інфекційного та неінфекційного (медикаментозного та травматичного) походження. Невідкладна допомога. Послідовність та особливості етапів лікування. Антидот-терапія. Сучасні технології та інструменти для обробки кореневих каналів. Особливості пломбування.

Тема 8. Лікування хронічних форм верхівкового періодонтиту однокореневого та багатокореневих зубів: принцип, послідовність та особливості етапів. Методи впливу на заапикальне вогнище інфекції. Пластичні нетвердіючі лікувальні пастти для тимчасової obturaції кореневих каналів: групи, склад, властивості. Ефективність лікування. Лікування верхівкового періодонтиту в скорочені терміни. Помилки в діагностиці та лікуванні періодонтиту. Причини, способи усунення та профілактики.

Тема 9. Використання фізичних факторів в комплексній терапії пульпіту та періодонтиту (УВЧ-терапія, діатермокоагуляція, внутрішньоканальний електрофорез, струм д'Арсонваля, флюктуючий, діадинамічний струми, озono-, лазеротерапія).

Тема 10. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми періодонтиту.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин			
	Всього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5
Модуль 1. Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів – 3,3 кредити (100 год).				
Змістовний модуль № 1. Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією				
Тема 1. Організація стоматологічної допомоги в Україні. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами.	2	2	2	
Тема 2. Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога: універсальні стоматологічні установ-ки та крісла. Техніка безпеки. Етика та деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання. <i>Невідкладні стани на стоматологічному прийомі: причини виникнення, клінічні прояви, лікарська допомога (самостійна робота).</i>	4		2	2
Тема 3. Схема обстеження стоматологічного хворого. Суб'єктивне обстеження: скарги, анамнез захворювання та життя. Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів.	5		2	1
Тема 4. Клінічні методи обстеження, їх значення для діагностики захворювань порожнини рота: огляд (зовнішній, обличчя пацієнта, присінка, власне порожнини рота, зубних рядів).	3		2	1
Тема 5. Обстеження місця захворювання (Locus morbi): огляд ураженого зуба, зондування, перкусія, пальпація.	3		2	1
Тема 6. Допоміжні методи обстеження хворого: термодіагностика, електроодонтодіагностика, карієс маркування: методика проведення, інтерпретація результатів.	3		2	1
Тема 7. Рентгенологічна, люмінесцентна та транслюмінаційна діагностика, комп'ютерна томографія: показання, особливості проведення. Діагностичні тести: з анестезією та на препарування. Методика визначення тригерних зон та обстеження місць виходу периферичних гілок трійчастого нерва. Лабораторні методи обстеження стоматологічного пацієнта. Інтерпретація результатів аналізів ротової рідини, крові, сечі тощо.	3		2	1
Тема 8. Медична документація терапевтичного прийому (форми № 043/о, № 037/о, № 039-2/о) згідно наказу МОЗ № 110 від 14.02.12 р.: правила заповнення, оформлення направлень на додаткові дослідження тощо. Медична карта стоматологічного хворого – медичний, науковий та юридичний документ.	3		2	1

Тема 9. Гігієна порожнини рота та її значення в комплексній профілактиці захворювань органів порожнини рота і організму в цілому. Методи індикації мікробної біоплівки: фарбування, ГІ за Green-Vermillion, індекс ефективності гігієни порожнини рота (Podshadley, Haley).	3		2	1
Тема 10. Мікробна біоплівка. Механізм утворення. Структура, властивості, склад мікрофлори. Способи видалення зубних відкладень: ручний, апаратний (звуковий, ультразвуковий), повітряно-абразивний, комбінований. Хімічний контроль біоплівки. Алгоритм професійної гігієни порожнини рота.	3		2	1
Тема 11. Контроль засвоєння змістовного модуля № 1. «Допуск в клініку».	3		2	1
Разом за змістовним модулем 1.	35	2	22	11
Змістовний модуль 2.				
Карієс та некаріозні ураження зубів				
Тема 1. Карієс зуба. Визначення поняття. Статистичні показники карієсу. Класифікація карієсу. Поняття структурної та функціональної резистентності твердих тканин зуба. Визначення структурно-функціональної резистентності емалі (ТЕР-тест, КВШРЕ).	5	2	2	1
Тема 2. Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу. Вклад вчених: Міллера, Д.А. Ентіна, І.Г. Лукомського, А.Е. Шарпенака, А.І. Рибаківа, П.А. Леуса, В.К. Леонтьєва, В.Р. Окушко, Е.В. Боровського та ін.	3		2	1
Тема 3. Гострий і хронічний початковий карієс (у стадії плями). Патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	5	2	2	1
Тема 4. Лікування гострого та хронічного початкового карієсу. Медикаментозні засоби: групи, властивості, особливості використання. Методи проведення ремінералізуючої терапії.	3		2	1
Тема 5. Гострий та хронічний поверхневий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	3		2	1
Тема 6. Гострий і хронічний середній карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	3		2	1
Тема 7. Гострий та хронічний глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, внутрішньо- та позасиндромна диференціальна діагностика.	3	2	2	1
Тема 8. Односеансний та двоесеансний методи лікування гострого глибокого карієсу. Лікувальні прокладки: групи, властивості, методи використання. Лікування хронічного глибокого карієсу.	5		2	1
Тема 9. Квітучий (множинний) карієс: причини розвитку, патоморфологія, клініка, діагностика.	3		2	1
Тема 10. Лікування квітучого (множинного) карієсу: загальне та місцеве. Лікувальні засоби: групи, дозування, способи використання.	3		2	1

Тема 11. Профілактика карієсу. Значення індивідуальної та суспільної профілактики. Засоби профілактики. Організація профілактики карієсу зубів в осіб декретованих груп населення. Оцінка ефективності.	3	2	2	1
Тема 12. Некаріозні ураження зубів. Класифікація В.К. Патрикєєва. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів. гіпоплазія, гіперплазія, ендемічний флюороз, аномалії розвитку зубів. Лікування. <i>Зміни кольору зубів (дисколорити) та методи їх усунення (самостійна робота).</i>	6		2	1+1
Тема 13. Патоморфологія, клініка, діагностика та лікування некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів: ерозія емалі, клиноподібний дефект, підвищена стертість, некроз твердих тканин зуба. Травма зубів. Гіперестезія твердих тканин зубів. Сучасні десенситайзери: групи, склад, властивості, методики використання.	3		2	1
Тема 14. Помилки та ускладнення в діагностиці та лікуванні карієсу. Вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів: причина, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	3		2	1
Тема 15. Використання фізичних методів для лікування і профілактики карієсу та некаріозних уражень зубів.	3		2	1
Тема 16. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми карієсу та некаріозних уражень.	2		2	
Тема 17. Контроль засвоєння змістовного модуля 2.	3		2	1
Тема 18. Підсумковий тестовий контроль модуля 1.	3		2	1
Тема 19. Підсумковий контроль практичних навичок модуля 1.	3		2	1
Разом за змістовним модулем 2.	65	8	38	19
Усього годин за модулем 1.	100	10	60	30

Модуль 2. Захворювання ендодонта (пульпіт, періодонтит).
Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування, профілактика – 3,7 кредитів (110 год.)

Змістовний модуль № 3.

“Пульпіт”.

Тема 1. Пульпіт. Етіологія, патогенез, класифікація (Є.М. Гофунг, КМІ (Е.С. Яворська, Л.І.Урбанович, 1964), МКХ-10), їх позитивні якості та недоліки. Поняття зворотніх та незворотніх форм. Гострий травматичний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	5	2	2	1
Тема 2. Гіперемія пульпи та гострий обмежений пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	5		2	1
Тема 3. Гострий дифузний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	3		2	1
Тема 4. Гострий гнійний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	3		2	1
Тема 5. Хронічний фіброзний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	5	2	2	1

Тема 6. Хронічний гіпертрофічний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	3		2	1
Тема 7. Хронічний гангренозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	3		2	1
Тема 8. Хронічний конкрементозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Кореневий пульпіт (стан після неповного видалення пульпи): клініка, діагностика.	3		2	1
Тема 9. Загострення хронічного пульпіту: патоморфологія, клініка, діагностика диференціальна діагностика.	3		2	1
Тема 10. Знеболення при лікуванні пульпіту: види, показання. Групи анестетиків, механізм дії, порівняльна характеристика щодо ефективності та токсичності. Премедикація: поняття, лікарські речовини, особливості проведення.	5	2	2	1
Тема 11. Методи лікування пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту залежно від форми, перебігу та загального стану пацієнта. Консервативний метод лікування пульпіту (біологічний): суть, показання до застосування. Етапи лікування. Лікувальні прокладки: групи, властивості, склад та пропис комбінованих лікувальних паст. Ефективність та можливі ускладнення.	5	2	2	1
Тема 12. Вітальний ампутаційний метод лікування пульпіту: суть, показання, етапи проведення. Ефективність методу.	3		2	1
Тема 13. Вітальний екстирпаційний метод лікування пульпіту: суть, показання, етапи проведення. Ефективність методу, можливі ускладнення. Діатермокоагуляція. Показання, методика проведення, ускладнення.	3		2	1
Тема 14. Девітальна екстирпація пульпи: суть, показання, етапи лікування. Медикаментозні засоби для девіталізації пульпи: показання до застосування, механізм дії, особливості використання. Можливі ускладнення та методи їх усунення. Ефективність методу.	5	2	2	1
Тема 15. Девітальний ампутаційний та комбінований методи лікування пульпіту: суть, показання до застосування, етапи проведення. <i>Методи обробки інструментально непрохідних корневих каналів: медикаментозні засоби для хімічного розширення, муміфікації пульпи та імпрегнації непрохідних корневих каналів. Депо-форез. Недоліки та можливі ускладнення (самостійна робота).</i>	4		2	1+1
Тема 16. Силери та філери для пломбування корневих каналів при пульпіті: групи, властивості, показання до застосування. Способи пломбування корневих каналів при лікуванні пульпіту методом центрального штифта, латеральної конденсації гутаперчі, холодної і теплої вертикальної конденсації гутаперчі. Помилки та ускладнення.	3		2	1
Тема 17. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми пульпіту.	2		2	
Тема 18. Контроль засвоєння змістовного модуля 3.	3		2	1
Разом за змістовним модулем 3.	66	12	36	18

Змістовний модуль 4. Періодонтит				
Тема 1. Періодонтит: етіологія, патогенез, класифікація (І.Г. Лукомського, М.А. Грошикова, С.А Вайндруха, МКХ-10). Класифікація травм за Чуприкіною Н.М. (1985).	5	2	2	1
Тема 2. Гострий медикаментозний і травматичний верхівковий періодонтит: етіологія, патоморфологія, клініка, діагностика. Гострий серозний періодонтит інфекційного генезу: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	3		2	1
Тема 3. Гострий гнійний верхівковий періодонтит: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	3		2	1
Тема 4. Хронічний фіброзний, гранулюючий, гранульоматозний періодонтит: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	5	2	2	1
Тема 5. Загострення хронічних форм верхівкового періодонтиту: етіологія, патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Клініка верхівкового періодонтиту, ускладненого періоститом.	3		2	1
Тема 6. Рентгенологічна діагностика хронічних форм періодонтиту. Поняття остеосклерозу, остеопорозу, деструкції, деформації, гіперцементозу та ін. Аналіз комп'ютерної томограми ділянки щелепно-лицевої області.	3		2	1
Тема 7. Лікування гострого серозного та гнійного верхівкового періодонтиту інфекційного та неінфекційного (медикаментозного та травматичного) походження. Невідкладна допомога. Послідовність та особливості етапів лікування. Антидот-терапія. Сучасні технології та інструменти для обробки кореневих каналів. Особливості пломбування.	5	2	2	1
Тема 8. Лікування хронічних форм верхівкового періодонтиту однокорневих та багатокорневих зубів: принцип, послідовність та особливості етапів. Методи впливу на запикальне вогнище інфекції. Пластичні нетвердіючі лікувальні пасти для тимчасової obturaції корневих каналів: групи, склад, властивості. Ефективність лікування. Лікування верхівкового періодонтиту в скорочені терміни. Помилки в діагностиці та лікуванні періодонтиту. Причини, способи усунення та профілактики. <i>Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації після ендодонтичного лікування (самостійна робота).</i>	6	2	2	2
Тема 9. Використання фізичних факторів в комплексній терапії пульпиту та періодонтиту (УВЧ-терапія, діатермокоагуляція, внутрішньоканальний електрофорез, струм д'Арсонваля, флюктууючий, діадинамічний струми, озono-, лазеротерапія).	3		2	1
Тема 10. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми періодонтиту.	2		2	
Тема 11. Контроль засвоєння змістового модуля 4.	3		2	1

Тема 12. Підсумковий контроль практичних навичок модуля 2.	3		2	1
Разом за змістовним модулем 4.	44	8	24	12
Усього годин за модуль 2	110	20	60	30
Усього годин за модуль 1 та 2 (за 3-й рік навчання)	210	30	120	60

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
1	2	3
Модуль 1. Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів		
1.	Обстеження стоматологічного хворого: суб'єктивні та об'єктивні основні та додаткові методи. Медична документація терапевтичного стоматологічного прийому. Історія хвороби як медичний, юридичний та науковий документ.	2
2.	Карієс зуба. Визначення. Епідеміологія карієсу: розповсюдженість та інтенсивність карієсу, приріст інтенсивності. Карта епідеміологічного обстеження ВООЗ. Етіологія та патогенез карієсу. Теорії розвитку карієсу: суть, переваги та недоліки. Поняття структурно-функціональної резистентності твердих тканин зуба.	2
3.	Карієс зуба. Класифікація. Морфологічні зміни твердих тканин зуба на різних стадіях каріозного процесу за даними променевої, електронної та поляризаційної мікроскопії. Клініка, діагностика та диференційна діагностика карієсу. Використання фізичних методів для діагностики карієсу.	2
4.	Лікування карієсу. Ремінералізуюча терапія початкового карієсу: медикаментозні засоби, методики. Етапи лікування, вибір техніки препарування в залежності від глибини, перебігу, локалізації каріозного ураження. Особливості лікування глибокого карієсу: групи, склад, властивості лікувальних прокладок, показання та методика використання. Загальне та місцеве лікування множинного карієсу.	2
5.	Некаріозні ураження зубів. Класифікація за В.К. Патрикєєвим. Патоморфологія, клініка, діагностика та диференційна діагностика уражень, що виникають до та після прорізування зубів. Лікування.	2
Модуль 2. Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит). Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.		
6.	Пульпіт: визначення, етіологія та патогенез. Класифікація пульпіту Є.М. Гофунга, КМІ (Е.С. Яворська, Л.І.Урбанович, 1964), МКХ-10. Симптоматологія пульпіту. Характеристика і механізм виникнення больового синдрому. Патоморфологія, клініка, діагностика гострих форм пульпіту.	2
7.	Патоморфологія, клініка, діагностика хронічних форм пульпіту та їх загострення. Диференціальна діагностика різних форм пульпіту.	2

8.	Знеболення в терапевтичній стоматології.	2
9.	Лікування пульпіту консервативним (біологічним), вітальним ампутаційним та екстирпаційним методами. Показання, послідовність та особливості етапів. Ефективність методів, можливі ускладнення, їх профілактика та методи усунення.	2
10.	Девітальна екстирпація, ампутація та комбінований метод лікування пульпіту. Методи обробки інструментально непрохідних корневих каналів: медикаментозні засоби для хімічного розширення, муміфікації пульпи та імпрегнації непрохідних корневих каналів. Ефективність методів, можливі ускладнення, їх профілактика та методи усунення.	2
11.	Періодонтит: визначення, етіологія та патогенез. Патоморфологічні зміни при різних формах періодонтиту. Класифікація періодонтиту.	2
12.	Клініка, діагностика, диференціальна діагностика гострих форм періодонтиту.	2
13.	Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, хронічних форм періодонтиту та їх загострення. Значення рентгенологічного методу для діагностики та визначення ефективності лікування періодонтиту.	2
14.	Лікування різних форм періодонтиту. Невідкладна допомога. Загальні принципи, послідовність та особливості етапів лікування. Сучасні методи впливу на запікальне вогнище інфекції.	2
15.	Помилки та ускладнення в терапевтичній стоматології, їх причини, попередження та способи усунення.	2

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	К-сть годин
Модуль 1. Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів.		
Змістовний модуль 1 “Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією”		
1.	Організація стоматологічної допомоги в Україні. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами.	2
2.	Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога: універсальні стоматологічні установки та крісла. Техніка безпеки. Етика та деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання. <i>Невідкладні стани на стоматологічному прийомі: причини виникнення, клінічні прояви, лікарська допомога (самостійна робота).</i>	2
3.	Схема обстеження стоматологічного хворого. Суб'єктивне обстеження: скарги, анамнез захворювання та життя. Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів.	2
4.	Клінічні методи обстеження, їх значення для діагностики захворювань порожнини рота: огляд (зовнішній, обличчя пацієнта, присінка, власне порожнини рота, зубних рядів).	2
5.	Обстеження місця захворювання (Locus morbi): огляд ураженого зуба, зондування, перкусія, пальпація.	2
6.	Допоміжні методи обстеження хворого: термодіагностика, електроодонтодіагностика, карієс маркування: методика проведення, інтерпретація результатів.	2

7.	Рентгенологічна, люмінесцентна та транслюмінаційна діагностика, комп'ютерна томографія: показання, особливості проведення. Діагностичні тести: з анестезією та на препарування. Методика визначення тригерних зон та обстеження місць виходу периферичних гілок трійчастого нерва. Лабораторні методи обстеження стоматологічного пацієнта. Інтерпретація результатів аналізів ротової рідини, крові, сечі тощо.	2
8.	Медична документація терапевтичного прийому (форми № 043/о, № 037/о, № 039-2/о) згідно наказу МОЗ № 110 від 14.02.12 р.: правила заповнення, оформлення направлень на додаткові дослідження тощо. Медична карта стоматологічного хворого – медичний, науковий та юридичний документ.	2
9.	Гігієна порожнини рота та її значення в комплексній профілактиці захворювань органів порожнини рота і організму в цілому. Методи індикації мікробної біоплівки: фарбування, ГІ за Green-Vermillion, індекс ефективності гігієни порожнини рота (Podshadley, Haley).	2
10.	Мікробна біоплівка. Механізм утворення. Структура, властивості, склад мікрофлори. Способи видалення зубних відкладень: ручний, апаратні (звуковий, ультразвуковий), повітряно-абразивний, комбінований. Хімічний контроль біоплівки. Алгоритм професійної гігієни порожнини рота.	2
11.	Контроль засвоєння змістовного модуля № 1. «Допуск в клініку».	2
Змістовний модуль 2 “Карієс та некарієзні ураження зубів”		
12.	Карієс зуба. Визначення поняття. Статистичні показники карієсу. Класифікація карієсу. Поняття структурної та функціональної резистентності твердих тканин зуба. Визначення резистентності емалі (ТЕР-тест).	2
13.	Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу. Вклад вчених: Міллера, Д.А. Ентіна, І.Г. Лукомського, А.Е. Шарпенака, А.І. Рібакова, П.А. Леуса, В.К. Леонтьєва, В.Р. Окушко, Е.В. Боровського та ін.).	2
14.	Гострий і хронічний початковий карієс (у стадії плями). Патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	2
15.	Лікування гострого та хронічного початкового карієсу. Медикаментозні засоби: групи, властивості, особливості використання. Методики проведення ремінералізуючої терапії.	2
16.	Гострий та хронічний поверхневий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	2
17.	Гострий і хронічний середній карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	2
18.	Гострий та хронічний глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, внутрішньо- та позасиндромна диференціальна діагностика.	2
19.	Односеансний та двохрансний методи лікування гострого глибокого карієсу. Лікувальні прокладки: групи, властивості, методики використання. Лікування хронічного глибокого карієсу.	2
20.	Квітучий (множинний) карієс: причини розвитку, патоморфологія, клініка, діагностика.	2
21.	Лікування квітучого (множинного) карієсу: загальне та місцеве. Лікувальні засоби: групи, дозування, способи використання.	2
22.	Профілактика карієсу. Значення індивідуальної та суспільної профілактики. Засоби профілактики. Організація профілактики карієсу зубів у осіб декретованих груп населення. Оцінка ефективності.	2

23.	Некаріозні ураження зубів. Класифікація В.К. Патрикєєва. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпоплазія, гіперплазія, ендемічний флюороз, аномалії розвитку зубів. Лікування. <i>Зміни кольору зубів (дисколорити) та методи їх усунення (самостійна робота).</i>	2
24.	Патоморфологія, клініка, діагностика та лікування некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів: ерозія емалі, клиноподібний дефект, підвищена стертість, некроз твердих тканин зуба. Травма зубів. Гіперестезія твердих тканин зубів. Сучасні десенситайзери: групи, склад, властивості, методики використання.	2
25.	Помилки та ускладнення в діагностиці та лікуванні карієсу. Вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів: причина, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	2
26.	Використання фізичних методів для лікування і профілактики карієсу та некаріозних уражень зубів.	2
27.	Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми карієсу та некаріозних уражень.	2
28.	Контроль засвоєння змістовного модуля 2.	2
29.	Підсумковий тестовий контроль модуля 1.	2
30.	Підсумковий контроль практичних навичок модуля 1.	2
Модуль 2. Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит). Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування, профілактика”		
Змістовний модуль 3 “Пульпіт”		
31.	Пульпіт. Етіологія, патогенез, класифікація (Є.М. Гофунг, КМІ (Е.С. Яворська, Л.І.Урбанович, 1964), МКХ-10), їх позитивні якості та недоліки. Поняття зворотних та незворотних форм. Гострий травматичний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
32.	Гіперемія пульпи та гострий обмежений пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	2
33.	Гострий дифузний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	2
34.	Гострий гнійний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	2
35.	Хронічний фіброзний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	2
36.	Хронічний гіпертрофічний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	2
37.	Хронічний гангренозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	2
38.	Конкрементозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Кореневий пульпіт (стан після неповного видалення пульпи): клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	2
39.	Загострення хронічного пульпіту: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика..	2
40.	Знеболення при лікуванні пульпіту: види, показання. Групи анестетиків, механізм дії, порівняльна характеристика щодо ефективності та токсичності. Премедикація: поняття, лікарські речовини, особливості проведення.	2
41.	Методи лікування пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту залежно від форми, перебігу та загального стану пацієнта.	2

	Консервативний метод лікування пульпіту (біологічний): суть, показання до застосування. Етапи лікування. Лікувальні прокладки: групи, властивості, склад та пропис комбінованих лікувальних паст. Ефективність та можливі ускладнення.	
42.	Вітальний ампутаційний метод лікування пульпіту: суть, показання, етапи проведення. Ефективність методу.	2
43.	Вітальний екстирпаційний метод лікування пульпіту: суть, показання, етапи проведення. Ефективність методу, можливі ускладнення. Діатермокоагуляція. Показання, методика проведення, ускладнення.	2
44.	Девітальна екстирпація пульпи: суть, показання, етапи лікування. Медикаментозні засоби для девіталізації пульпи: показання до застосування, механізм дії, особливості використання. Можливі ускладнення та методи їх усунення. Ефективність методу.	2
45.	Девітальний ампутаційний та комбінований методи лікування пульпіту: суть, показання до застосування, етапи проведення. <i>Методи обробки інструментально непрохідних кореневих каналів: медикаментозні засоби для хімічного розширення, муміфікації пульпи та імпрегнації непрохідних кореневих каналів. Депофорез. Недоліки та можливі ускладнення (самостійна робота).</i>	2
46.	Силери та філери для пломбування кореневих каналів при пульпіті: групи, властивості, показання до застосування. Способи пломбування кореневих каналів при лікуванні пульпіту методом центрального штифта, латеральної конденсації гутаперчі, холодної і теплої вертикальної конденсації гутаперчі. Помилки та ускладнення.	2
47.	Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми пульпіту.	2
48.	Контроль засвоєння змістовного модуля 3.	2
Змістовний модуль № 4 “Періодонтит”		
49.	Періодонтит: етіологія, патогенез, класифікація (І.Г. Лукомського, М.А. Грошикова, С.А Вайндруха, МКХ-10). Класифікація травм за Чуприкіною Н.М. (1985).	2
50.	Гострий медикаментозний і травматичний верхівковий періодонтит: етіологія, патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Гострий серозний періодонтит інфекційного генезу: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
51.	Гострий гнійний верхівковий періодонтит: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика..	2
52.	Хронічний фіброзний, грануючий, грануломатозний періодонтит: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	2
53.	Загострення хронічних форм верхівкового періодонтиту: етіологія, патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Клініка верхівкового періодонтиту, ускладненого періоститом.	2
54.	Рентгенологічна діагностика хронічних форм періодонтиту. Поняття остеосклерозу, остеопорозу, деструкції, деформації, гіперцементозу та ін. Аналіз комп'ютерної томограми ділянки щелепно-лицьової області.	2
55.	Лікування гострого серозного та гнійного верхівкового періодонтиту інфекційного та неінфекційного (медикаментозного та травматичного) походження. Невідкладна допомога. Послідовність та особливості етапів лікування. Антидот-терапія. Сучасні технології та інструменти для обробки кореневих каналів. Особливості пломбування.	2
56.	Лікування хронічних форм верхівкового періодонтиту однокорневих та багатокорневих зубів: принцип, послідовність та особливості етапів. Методи впливу на запікальне вогнище інфекції. Пластичні нетвердіючі	2

	лікувальні пасти для тимчасової obturaції кореневих каналів: групи, склад, властивості. Ефективність лікування. Лікування верхівкового періодонтиту в скорочені терміни. Помилки в діагностиці та лікуванні періодонтиту. Причини, способи усунення та профілактики. <i>Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації після ендодонтичного лікування (самостійна робота).</i>	
57.	Використання фізичних факторів в комплексній терапії пульпиту та періодонтиту (УВЧ-терапія, діатермокоагуляція, внутрішньоканальний електрофорез, струм д'Арсонваля, флюктууючий, діадинамічний струми, озono-, лазеротерапія).	2
58.	Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми періодонтиту.	2
59.	Контроль засвоєння змістового модуля 4.	2
60.	Підсумковий контроль практичних навичок модуля 2.	2

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів передбачає:

- ✓ опрацювання тем, які не входять до тем аудиторних занять;
- ✓ підготовка до практичних занять;
- ✓ підготовка до контролю змістових модулів та підсумкових модульних контролів.

№/ зп	Назва теми	Кількіс ть годин
Модуль 1. Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів.		
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	24
2	Підготовка до контролю засвоєння змістових модулів – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	2
3	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
3.1	Невідкладні стани на стоматологічному прийомі: причини виникнення, клінічні прояви, лікарська допомога.	1
3.2	Зміни кольору зубів (дисколорити) та методи їх усунення.	1
4	Підготовка до підсумкового модульного контролю.	2
	Разом	30
Модуль 2. Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит)		
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	25
2	Підготовка до контролю засвоєння змістових модулів – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	2
3	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
3.1	Методи обробки інструментально непрохідних корневих каналів: медикаментозні засоби для хімічного розширення, муміфікації пульпи та імпрегнації непрохідних корневих каналів. Депофорез. Недоліки та можливі ускладнення	1
3.2	Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації вітальних зубів та зубів після ендодонтичного лікування.	1
4	Підготовка до підсумкового модульного контролю.	1
	Разом	30
	Разом за 1 та 2 модуль	60

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1. Створення навчальних відеофільмів по:

- діагностиці та лікуванню захворювань твердих тканин зуба каріозного та некаріозного походження, захворювань ендодонта;
- по методам обстеження стоматологічного пацієнта, діагностиці та лікуванню захворювань пародонта;
- по методам обстеження стоматологічного пацієнта, діагностиці та лікуванню захворювань слизової оболонки порожнини рота;
- по диференційній діагностиці стоматологічних захворювань у клініці терапевтичної стоматології.

2. Виготовлення засобів для унаочнення навчання (навчальних стендів, моделей, препаратів, тощо).

3. Підготовка наукових студентських робіт та доповіді на наукових студентських конференціях.

4. Участь у фахових студентських олімпіадах з дисципліни.

5. Участь у конкурсах професійної майстерності.

14. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Перелік теоретичних питань до змістовного модуля № 1 «Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією».

1. Терапевтична стоматологія, як основна стоматологічна дисципліна. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами. Розділи терапевтичної стоматології. Історичне значення вкладу вчених у вирішення актуальних проблем стоматології.

2. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога. Етика та деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання.

3. Професійні захворювання лікаря-стоматолога та їх профілактика.

4. Невідкладні стани в терапевтичній стоматології: причини розвитку, клінічні прояви. Надання невідкладної допомоги.

5. Принципи та схема обстеження стоматологічного хворого. Значення та інформативність суб'єктивного методу обстеження, послідовність його проведення.

6. Основні методи об'єктивного обстеження стоматологічного пацієнта: методика проведення, їх інформативність та значення.

7. Додаткові методи об'єктивного обстеження стоматологічного пацієнта: методика проведення, інтерпретація результатів.

8. Медична документація терапевтичного прийому: правила заповнення. Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/О) – медичний, науковий та юридичний документ.

9. Гігієна порожнини рота. Засоби та методи. Значення зубної бляшки в патогенезі карієсу зубів.

10. Визначення гігієнічного індексу за Федоровим-Володкіною, якісна і кількісна характеристика, інтерпретація результатів.

11. Визначення гігієнічного індексу за Green-Vermillion, інтерпретація результатів.

12. Зубні нашарування. Види, склад. Механізм утворення зубного нальоту та зубного каменю. Значення зубної бляшки у виникненні карієсу.

13. Поняття професійної чистки зубів. Методи видалення зубних відкладень, засоби та інструменти.

Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 2 «Карієс та некаріозні ураження зубів».

1. Карієс зуба. Визначення. Епідеміологія карієсу: розповсюдженість, інтенсивність, приріст інтенсивності; методики їх визначення.
2. Класифікація карієсу (робоча).
3. Теорія виникнення та розвитку карієсу Міллера. Суть, позитивні та негативні сторони.
4. Теорія виникнення та розвитку карієсу Д.А. Ентіна. Суть, позитивні та негативні сторони.
5. Теорія виникнення та розвитку карієсу А.І. Рибаківа. Суть, позитивні та негативні сторони.
6. Теорії виникнення та розвитку карієсу Є.В. Боровського. Суть, позитивні та негативні сторони.
7. Сучасне трактування етіології карієсу зубів. Види мікроорганізмів ротової порожнини. Фактори, що обумовлюють їх карієсогенність.
8. Поняття структурної та функціональної резистентності емалі. Поняття та значення зубного ліквору.
9. Тест емалевої резистентності. Суть, методика проведення, інтерпретація результатів.
10. Тест КВШРЕ: суть, методика проведення, інтерпретація результатів.
11. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого початкового (в стадії плями) карієсу.
12. Лікування гострого початкового карієсу (в стадії білої плями). Лікарські засоби, методики.
13. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого поверхневого карієсу.
14. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного поверхневого карієсу.
15. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого середнього карієсу.
16. Послідовність і етапи лікування гострого середнього карієсу.
17. Патоморфологічні зміни тканин зубів при хронічному середньому карієсі.
18. Клініка, діагностика хронічного середнього карієсу.
19. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого глибокого карієсу.
20. Лікування гострого та хронічного середнього карієсу.
21. Послідовність та особливості етапів лікування гострого глибокого карієсу в одне відвідування. Лікувальні пасти: групи, склад, властивості, механізм дії, особливості приготування і накладання.
22. Лікування гострого глибокого карієсу в два відвідування. Послідовність та особливості етапів.
23. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного глибокого карієсу.
24. Лікування хронічного глибокого карієсу. Послідовність етапів та особливості лікування.
25. Квітучий карієс: визначення, причини розвитку, клінічні прояви та діагностика.
26. Вибір тактики препарування каріозних порожнин з урахуванням індивідуальної карієсрезистентності та вітальності зуба, властивостей пломбувальних матеріалів.
27. Лікування квітучого карієсу. Групи лікарських засобів, особливості призначення, дозування.
28. Причини виникнення та профілактика вторинного карієсу.
29. Патоморфологія, клініка та діагностика вторинного карієсу.
30. Некаріозні ураження зубів. Класифікація за Патрикесевим. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпоплазія, гіперплазія, ендемічний флюороз, аномалії прорізування зубів.
31. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів: травматичні та хімічні ураження.
32. Гіперестезія зубів: причини розвитку, види.
33. Лікування гіперестезії: групи сучасних десенситайзерів, склад, властивості, методики використання.
34. Патоморфологія, клініка, діагностика, лікування клиноподібного дефекту.
35. Патоморфологія, клініка, діагностика, лікування ерозії емалі зуба.
36. Патоморфологія, клініка, діагностика, лікування підвищеної стертості зубів.
37. Зміни кольору зубів (дисколорити) та методи їх усунення.
38. Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації. Інструменти та аксесуари для її проведення та фінішної обробки.
39. Методи і засоби знеболення при лікуванні карієсу.

40. Профілактика карієсу. Визначення. Види профілактики. Значення індивідуальної та суспільної профілактики.
41. Використання фізичних методів в комплексній терапії карієсу: показання, протипоказання, механізм дії, методика проведення.

Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 3 «Пульпіт».

1. Пульпіт. Визначення. Етіологія та патогенез. Класифікація пульпітів за Є.М. Гофунгом, КМІ (Е.С. Яворська, Л.І.Урбанович, 1964), МКХ-10. Поняття зворотних та незворотних форм.
2. Причини виникнення та клінічні прояви гострого травматичного пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування.
3. Патоморфологія, клініка, діагностика, гострого обмеженого пульпіту.
4. Патоморфологія, клініка, діагностика гіперемії пульпи.
5. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого дифузного пульпіту.
6. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого гнійного пульпіту.
7. Патоморфологія, клініка і діагностика хронічного фіброзного пульпіту.
8. Патоморфологія, клініка і діагностика хронічного конкрементозного пульпіту.
9. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного гіпертрофічного пульпіту.
10. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного гангренозного пульпіту.
11. Патоморфологія, клініка, діагностика загострення хронічного простого пульпіту.
12. Патоморфологія, клініка, діагностика загострення хронічного гангренозного пульпіту.
13. Диференціальна діагностика гострого глибокого карієсу та хронічного дифузного пульпіту.
14. Диференційна діагностика гострого гнійного пульпіту та гострого гаймориту.
15. Диференційна діагностика гострого дифузного пульпіту та невралгії трійчастого нерва.
16. Диференційна діагностика гострого обмеженого пульпіту та загострення хронічного пульпіту.
17. Диференційна діагностика хронічного середнього карієсу та ерозії емалі.
18. Диференційна діагностика хронічного середнього карієсу та клиноподібного дефекту.
19. Диференційна діагностика хронічного глибокого карієсу та хронічного гангренозного пульпіту.
20. Знеболення при лікуванні пульпіту: види, показання. Групи анестетиків, механізм дії, порівняльна характеристика щодо ефективності та токсичності. Премедикація: поняття, лікарські речовини, особливості проведення.
21. Ендодонтичний інструментарій: класифікація, стандарти ISO. Призначення, правила застосування.
22. Біологічний метод лікування пульпіту. Визначення. Показання та протипоказання. Послідовність та особливості етапів лікування. Обґрунтування вибору лікувальних паст.
23. Вітальна ампутація: визначення, показання, протипоказання. Послідовність та особливості етапів лікування. Можливі ускладнення.
24. Вітальна екстирпація: визначення, показання та протипоказання. Послідовність та особливості етапів лікування.
25. Девітальна екстирпація. Визначення, показання та протипоказання. Послідовність та особливості етапів лікування.
26. Комбінований метод лікування пульпіту. Визначення, послідовність та особливості етапів лікування.
27. Девітальна ампутація. Визначення. Показання та протипоказання. Ефективність методу. Послідовність та особливості етапів лікування.
28. Препарування корневих каналів при лікуванні пульпітів. Механічне та хімічне розширення корневих каналів. Інструменти, сучасні технології.
29. Методи обробки інструментально непрохідних корневих каналів: медикаментозні засоби для хімічного розширення, муміфікації пульпи та імпрегнації непрохідних корневих каналів.
30. Депофорез корневих каналів. Недоліки та можливі ускладнення

31. Вибір сілера для пломбування кореневих каналів при пульпіті: групи, властивості, показання до застосування, методика пломбування.
32. Способи пломбування кореневих каналів при лікуванні пульпіту: метод центрального штифта, латеральної конденсації гутаперчі, холодної і теплої вертикальної конденсації гутаперчі. Помилки та ускладнення.
33. Помилки та ускладнення при лікуванні пульпіту. Профілактика, способи усунення.

15. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Перелік практичних завдань до змістовного модуля 1 «Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією».

1. Використовувати знання нормативних документів для обладнання стоматологічного кабінету і забезпечення його функціонування з дотриманням гігієнічних вимог та основ ергономіки в стоматології.
2. Володіння правилами техніки безпеки в роботі з електричними приладами, універсальними установками та зуболікарськими кріслами, сильнодіючими медикаментозними засобами, дрібним ендодонтичним інструментарієм.
3. Надати лікарську допомогу при непритомності, колапсі, шоці, алергічних реакціях, гіпертонічному кризі.
4. Провести суб'єктивне обстеження пацієнта: зібрати скарги, анамнез захворювання і життя.
5. Провести основні методи об'єктивного обстеження: зовнішній огляд пацієнта, огляд присінка та власне порожнини рота.
6. Провести обстеження місця захворювання: огляд каріозної порожнини, зондування, перкусію, пальпацію слизової оболонки в області причинного зуба.
7. Провести допоміжні методи обстеження пацієнта: термодіагностику, ЕОД, карієс-маркування (вітальне фарбування) тощо.
8. Дати оцінку результатів допоміжних методів обстеження пацієнта: термодіагностики, ЕОД, карієс-маркування (вітальне фарбування) тощо.
9. Обґрунтовано призначити та оцінити результати рентгенологічної, люмінесцентної та транслюмінаційної діагностики, комп'ютерної томографії.
10. Обґрунтовано призначити, провести та інтерпретувати діагностичні тести: з анестезією та на препарування.
11. Провести обстеження місць виходу периферичних гілок трійчастого нерва.
12. Оцінити результати аналізів ротової рідини, крові, сечі.
13. Заповнити амбулаторну карту стоматологічного хворого, листок щоденного обліку пацієнтів.
14. Виписати направлення в фізіотерапевтичний кабінет, на консультацію до інших спеціалістів, на рентгенологічне, алергологічне обстеження.
15. Провести визначення гігієнічного індексу за Федоровим-Володкіною та дати оцінку стану гігієни порожнини рота.
16. Провести визначення гігієнічного індексу за Green-Vermillion та дати оцінку стану гігієни порожнини рота.
17. Провести видалення зубного нальоту та зубного каменю різними способами: ручним, хімічним, апаратним (повітряно-абразивним, звуковим, ультразвуковими магнітострикційним та п'єзоелектричним), комбінованим. Провести професійну гігієну порожнини рота.
18. Провести оцінку ефективності гігієни порожнини рота.

Перелік практичних завдань до змістовного модуля 2 «Карієс та некаріозні ураження зубів».

1. Визначити розповсюдженість, інтенсивність та приріст інтенсивності карієсу.
2. Визначити стан резистентності емалі (тест емалевої резистентності).
3. Визначити швидкість ремінералізації емалі (тест КВШРЕ).

4. Діагностувати гострий та хронічний початковий, поверхневий, середній, глибокий карієс, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
5. Провести внутрішньосиндромну диференціальну діагностику різних форм карієсу.
6. Діагностувати вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
7. Діагностувати квітучий карієс, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
8. Призначити загальне лікування квітучого карієсу.
9. Призначити і провести неоперативне лікування гострого початкового карієсу (ремінералізуючу терапію).
10. Призначити і провести оперативне лікування різних форм карієсу.
11. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове, інтралігаментарне, підокісне знеболення.
12. Призначити і провести односеансний метод лікування гострого глибокого карієсу з використанням одонтотропних паст.
13. Призначити і провести двохсеансний метод лікування гострого глибокого карієсу з використанням одонтотропних паст.
14. Призначити по показанням фізичні методи при комплексному лікуванні карієсу та некаріозних уражень зубів.
15. Призначити профілактичні заходи та провести профілактичні маніпуляції для запобігання виникнення карієсу.
16. Діагностувати некаріозні ураження, що виникають до прорізування зубів: гіоплазія, гіперплазія, флюороз зубів тощо.
17. Діагностувати некаріозні ураження, що виникають після прорізування зубів: травматичні ураження, хімічні ураження, ерозія емалі, гіперестезія, підвищена стертість, клиноподібний дефект.
18. Провести відбілювання зубів різними методами, враховуючи причину дисколориту.
19. Виявити помилки та ускладнення при діагностиці та лікуванні карієсу, використовуючи основні та додаткові методи обстеження, провести їх усунення.

Перелік практичних завдань до змістовного модуля 3 «Пульпіт».

1. Діагностувати різні за етіологією, патоморфологічними проявами форми гострого та хронічного запалення пульпи, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
2. Надати невідкладну допомогу пацієнту з гострим гнійним пульпітом.
3. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту методом збереження життєдіяльності пульпи, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі лікувальних паст. Виписати рецепти.
4. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту вітальним ампутаційним методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі лікувальних паст. Виписати рецепти.
5. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту вітальним екстирпаційним методом, використовуючи лікарські речовини гемостатичної, антисептичної дії.
6. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту девітальним екстирпаційним методом.
7. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту девітальним ампутаційним методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі муміфікуючих рідин та паст. Виписати рецепти.
8. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту девітальним комбінованим методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі муміфікуючих рідин та паст. Виписати рецепти.
9. Провести обробку інструментально непрохідних кореневих каналів, використовуючи медикаментозні засоби для хімічного розширення, муміфікації пульпи та імпрегнації непрохідних кореневих каналів.
10. Провести депофорез кореневого каналу, враховуючи недоліки та можливі ускладнення.
11. Провести пломбування каналів, диференційовано обрати силери різних груп для різних клінічних ситуацій при лікуванні пульпітів.

12. Пломбувати кореневі канали при лікуванні пульпіту методами центрального штифта, вертикальної, холодної та теплої латеральної конденсації гутаперчі.
13. Виявити причини помилок та ускладнень і способи їх усунення при пломбуванні кореневих каналів.

Перелік практичних завдань до змістовного модуля 4 «Періодонтит».

1. Діагностувати різні за етіологією, патоморфологічними проявами форми гострого та хронічного запалення верхівкового періодонтиту, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
2. Проводити внутрішньосиндромну диференціальну діагностику різних форм верхівкового періодонтиту.
3. Проводити позасиндромну диференціальну діагностику різних форм верхівкового періодонтиту.
4. Проводити рентгенологічну діагностику хронічних форм періодонтиту.
5. Проводити аналіз комп'ютерної томографії ділянки щелепно-лицьової області.
6. Провести поетапне лікування гострих форм верхівкового періодонтиту в залежності від етіологічних факторів.
7. Надати невідкладну допомогу пацієнту з гострим гнійним верхівковим періодонтитом.
8. Провести поетапне лікування хронічних форм верхівкового періодонтиту в залежності від етіологічних факторів, використовуючи різні методи впливу на заапикальне вогнище інфекції.
9. Призначити та провести лікування хронічного верхівкового періодонтиту в одне відвідування, використовуючи сучасні технології обробки та пломбування кореневого каналу.
10. Провести планування та виконати реставрацію вітальних зубів та зубів після ендодонтичного лікування.
11. Призначити фізичні методи при лікуванні різних форм періодонтиту: внутрішньоканальний електрофорез, депофорез, УВЧ-терапію, лазеротерапію, флюктуоризацію, д'Арсонвалізацію.
12. Виявляти помилки, допущені в діагностиці та на етапах лікування періодонтиту, проводити маніпуляції для їх усунення.

16. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Контроль знань з вивчення дисципліни проводиться у вигляді: **поточного контролю**, що здійснюється на кожному практичному занятті й дає змогу виявити рівень засвоєння окремих елементів навчального матеріалу; **тематичного контролю (контроль засвоєння змістових модулів)**, відповідно конкретним цілям змістових модулів, **підсумкового модульного контролю** — слугує для перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок з кожного модуля навчальної дисципліни шляхом тестування, контролю теоретичних знань та практичних навичок. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: тестовий контроль; розв'язування ситуаційних задач; структуровані письмові роботи; структурований за процедурою контроль практичних навичок та умінь відповідно до переліку практичних навичок до кожного заняття;

Оцінювання поточної навчальної діяльності: при засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за 4-х бальною традиційною шкалою, вкінці модуля підраховується середня оцінка, яка конвертується у бали.

Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента складає **120 балів**.

Оцінювання самостійної роботи: оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при захисті реферату та при підсумковому модульному контролі.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт та відвідали усі передбачувані навчальною робочою програмою з дисципліни аудиторні заняття та

одержали з них позитивні оцінки («5», «4», «3»), та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Студенту, який із поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

Форма проведення підсумкового модульного контролю є стандартизованою і включає контроль теоретичної і практичної підготовки.

Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю дорівнює 80.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав **не менше 50 балів**.

17. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Форми контролю і система оцінювання здійснюється відповідно до вимог програми дисципліни та Інструкції про систему оцінювання навчальної діяльності студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу, затвердженій МОЗ України (2005).

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінка підсумкового модульного контролю (у балах), що виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни і відображається за 200-бальною шкалою.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні всіх тем модулю (залікового кредиту) – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%), за результатами підсумкового контролю – 80 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

Оцінювання поточної навчальної діяльності:

Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для даної дисципліни. При цьому враховуються всі види робіт, передбачені методичною розробкою до теми. Студент повинен отримати оцінку з кожної теми. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали.

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Кількість оцінювальних тем	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів*
				Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
				«5»	«4»	«3»	«2»		
Модуль 1 90/3	2 (№№ 1-2)	30	25	4,5	3,5	2,5	0	7,5	70
Модуль 2 120/4	2 (№№ 3-4)	30	25	4,5	3,5	2,5	0	7,5	70

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими і включають контроль теоретичної та практичної підготовки.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність під час вивчення модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі (остання тема – підсумковий модульний контроль не враховується) з додаванням балів за індивідуальне завдання студента, **але не більше 120 балів**.

Підсумковий модульний контроль №1

112,5 балів (максимальна кількість балів на практичних заняттях)

25 теми × 4,5 бали = 112,5 + 7,5 балів = 120 балів.

Мінімальна кількість балів за модуль, яку повинен набрати студент при його вивченні для допуску до підсумкового модульного контролю, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі. Наприклад: *25 теми × 2,5 бали = 62,5 + 7,5 (за ІРС) = 70 балів.*

Підсумковий модульний контроль №2

112,5 балів (максимальна кількість балів на практичних заняттях)

25 теми × 4,5 бали = 112,5 + 7,5 балів = 120 балів.

Мінімальна кількість балів за модуль, яку повинен набрати студент при його вивченні для допуску до підсумкового модульного контролю, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі. Наприклад:

25 теми × 2,5 бали = 62,5 + 7,5 (за ІРС) = 70 балів.

Оцінювання індивідуальних завдань студента

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань дорівнює 7,5 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності. **В жодному разі загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 120 балів.**

Оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового модульного контролю.

Підсумковий модульний контроль (ПМК)

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення усіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та одержали на них позитивні оцінки («5», «4», «3»), а також при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Студенту, який з поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

Форми проведення підсумкового контролю є стандартизованими і включають контроль теоретичної та практичної підготовки.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час складання підсумкового модульного контролю, становить 80.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав **не менше 50 балів.**

18. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

№	Назва підручника	Автор	Рік	Видавництво
ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА				
1	Терапевтична стоматологія. Т.1.	Під ред. Данилевського М.Ф.	2001	К.: Здоров'я
2	Терапевтична стоматологія. Т.2.	Під ред.	2004	К.: Здоров'я

		Данилевського М.Ф.		
3	Терапевтична стоматологія. Т.1.	За ред. Ніколішина А. К.	2005	Полтава: “Дивосвіт”
4	Терапевтическая стоматология.	Под ред. Боровського Е.В.	1998	М.:Медицина
ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА				
1	Кариес зубов.	Борисенко А.В.	2002	Київ, “Книга плюс”
2	Пульпит.	Данилевский.Н.Ф, Сидельникова А.Ф.	2001	К.: Здоров’я
3	Реставрационные материалы и основы практической эндодонтии	Суржанский С.К., Паламарчук Ю.Н.	2004	Київ, “Книга плюс”
4	Некариозные поражения тканей зуба.	ГрошиковМ.И.	2002	М.:Медицина
5	Периодонтит, клиника и медикаментозное лечение.	ГрошиковМ.И.	1964	М.:Медицина
6	Пульпіт. Патоморфологія. Клініка. Лікування.	Ковальов Є.В., Петрушанко В.М.	1998	Полтава
7	Періодонтит.	Ковальов Є.В., Шундрик М.А.	2004	Полтава
8	Функциональная диагностика в стоматологии.	Логинова И.К.	1994	М.:Партнёр
9	Флюороз зубов	Ніколішин А. К.	1999	Полтава

Інформаційні ресурси:

1. <http://moz.gov.ua/ua/portal/>
2. <http://moodle.bsmu.edu.ua>
3. <http://medlib.bsmu.edu.ua>
4. <http://www.bsmu.edu.ua/ukr/edu/220-navchalna-litaratura>
5. <http://terstom.bsmu.edu.ua>
6. <https://www.youtube.com/watch?v=TIoPVaIn86Q>
7. <https://www.youtube.com/watch?v=EUD5YhOFIhk>
8. <https://www.youtube.com/watch?v=oiuyZ1SS3Jw>

19. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Батіг Віктор Маркіянович – завідувач кафедри терапевтичної стоматології, доцент, к. мед.н.
2. Остафійчук Маріанна Олександрівна – асистент кафедри терапевтичної стоматології, к.мед.н.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
доцент _____ І.В.Геруш
“28” _____ 2020 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни
“ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”

Галузь знань 22 Охорона здоров'я
(код і назва галузі знань)

Спеціальність 221 Стоматологія
(код і назва спеціальності)

Освітній ступінь магістр
(магістр, бакалавр, молодший бакалавр)

Курс навчання 4

Форма навчання денна
(денна, заочна, дистанційна)

Кафедра терапевтичної стоматології
(назва кафедри)

Схвалено на методичній нараді кафедри терапевтичної стоматології

“23” червня 2020 року (протокол № 24).

Завідувач кафедри

(підпис)

В.М. Батіг

Схвалено предметною методичною комісією з дисциплін стоматологічного профілю

“24” червня 2020 року (протокол № 5).

Голова предметної методичної
комісії

(підпис)

Н.Б. Кузняк

Чернівці – 2020

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	терапевтичної стоматології
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Ватаманюк Наталія Вікторівна – доцент кафедри, кандидат медичних наук, vatamaniuk.nataliia@bsmu.edu.ua Токар Ольга Михайлівна – асистент кафедри, tokar.olga@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/terapevtichnoyi-stomatologiyi/
Веб-сайт кафедри	https://sites.google.com/bsmu.edu.ua/therapeutic-stomatology
E-mail	dentistry_ther@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Марка Вовчка 2
Контактний телефон	+38 (0372) 52-46-64

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120
Лекції	10
Практичні заняття	90
Самостійна робота	20
Вид заключного контролю	підсумковий модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Терапевтична стоматологія – дисципліна, методи якої спрямовані на збереження здоров'я зубів, органів і тканин порожнини рота, відновлення їх анатомічної форми та фізіологічної функції, запобігання стоматологічним хворобам терапевтичними методами. Вивчення навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» здійснюється студентами на 4-му році навчання в VII-VIII семестрах.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukcziya-shhodo-oczinuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);

- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибірових дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyz_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
анатомія та фізіологія людини	хірургічна стоматологія
фармакологія	ортопедична стоматологія
мікробіологія з основами імунології	менеджмент та маркетинг в стоматології
патологічна фізіологія	гнатологія
гістологія	ортодонція
пропедевтика терапевтичної стоматології	

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

- 6.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка лікаря-стоматолога, здатного діагностувати, профілактувати і лікувати захворювання зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота.
- 6.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є вміння проводити обстеження стоматологічного хворого, виявляти у нього провідні синдроми і симптоми, обґрунтовувати і формулювати попередній діагноз; аналізувати результати обстеження

стоматологічного хворого та проводити диференціальну діагностику, формувати остаточний діагноз основних захворювань, виявляти та ідентифікувати прояви соматичних, інфекційних захворювань в порожнині рота, визначати характер та принципи лікування пацієнтів в клініці терапевтичної стоматології, виявляти різні клінічні варіанти перебігу та ускладнення найбільш поширених стоматологічних захворювань, проводити їх первинну та вторинну профілактику.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 5. Здатність спілкуватися англійською мовою.
- ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 11. Здатність працювати в команді.
- ЗК 12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові (спеціальні) компетентності:

- СК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
- СК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
- СК 3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
- СК 4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- СК 5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- СК 6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

СК 7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.

СК 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

СК 9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

СК 11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.

СК 12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.

СК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

СК 15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- клінічні особливості анатомо-гістологічної будови зубів, пародонта;
- класифікації хвороб пародонта;
- основні методи обстеження стоматологічних хворих;
- клінічні ознаки стоматологічних захворювань;
- основні клінічні та біохімічні показники норми біологічних рідин організму людини;
- принципи проведення диференційної діагностики стоматологічних захворювань;
- принципи та етапи лікування стоматологічних хворих;
- види, рівні та заходи профілактики хвороб пародонта;
- основні ознаки невідкладних станів на стоматологічному прийомі та за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі);
- тактику, алгоритми надання екстреної медичної допомоги на стоматологічному прийомі та за будь-яких обставин в умовах обмеженого часу.

Уміти:

- проводити обстеження стоматологічного хворого;
- аналізувати зміни в будові пародонта, що пов'язані з віком та патологічними станами;
- обґрунтовувати і формулювати попередній діагноз;
- проводити диференціальну діагностику;
- аналізувати результати обстеження стоматологічного хворого;
- визначати клінічний діагноз основних захворювань пародонта;
- виявити та ідентифікувати прояви соматичних, інфекційних захворювань в порожнині рота;
- визначити характер та принципи лікування пацієнтів у клініці терапевтичної стоматології;
- виявити різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених стоматологічних захворювань.

Демонструвати:

ПРН1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).

ПРН 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за

списком 5).

ПРН 3. Призначати та аналізувати лабораторне, функціональне та/або інструментальне обстеження (за списком 5) хворого на стоматологічне захворювання для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН 4. Визначати остаточний клінічний діагноз, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4).

ПРН 6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

ПРН 7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

ПРН 8. Визначати характер лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 9. Визначати характер, принципи режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 10. Визначати тактику ведення стоматологічного хворого при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

ПРН 15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

ПРН 16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПРН 17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

ПРН 18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

ПРН 19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПРН 20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

ПРН 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

ПРН 23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи

стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опис кожного модуля дисципліни:

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин (4 кредити ЄКТС) – 1 модуль «Хвороби пародонта», який складається з трьох змістових модулів.

Модуль 1. Хвороби пародонта

Змістовий модуль 5. Особливості обстеження хворих з патологією пародонта. Систематика хвороб пародонта.

Тема 1. Поняття пародонтології. Організація пародонтологічної допомоги хворим.

Тема 2. Будова та функції пародонта.

Тема 3. Класифікації хвороб пародонта (М.Ф. Данилевського, 1994; МКХ-10, 1998; Міжнародна класифікація EFP і AAP, 2017). Позитивні якості та недоліки.

Тема 4. Клінічні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта.

Тема 5. Індексна оцінка стану пародонта та гігієни порожнини рота.

Тема 6. Функціональні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта.

Тема 7. Рентгенологічна діагностика хвороб пародонта.

Тема 8. Лабораторні методи обстеження пародонтологічних хворих.

Тема 9. Помилки та ускладнення в діагностиці хвороб пародонта.

Тема 10. Контроль засвоєння змістовного модуля № 5

Змістовий модуль 6. Клініка та діагностика хвороб пародонта

Тема 1. Етіологія і патогенез запальних хвороб пародонта. Місцеві хвороботворні фактори, механізм їх впливу.

Тема 2. Папіліт. Класифікація М.Ф. Данилевського, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 3. Клініка, діагностика катарального гінгівіту.

Тема 4. Клініка, діагностика гіпертрофічного гінгівіту.

Тема 5. Клініка, діагностика виразково-некротично-го гінгівіту.

Тема 6. Клініка, діагностика локалізованого пародонтиту.

Тема 7. Етіологія і патогенез дистрофічно-запальних та дистрофічних хвороб пародонта. Роль місцевих та загальних хвороботворних факторів. Наукові внески вітчизняних вчених у дослідженні етіології і патогенезу хвороб пародонта. Механізми утворення ясенної та пародонтальної кишень.

Тема 8. Клінічні прояви генералізованого пародонтиту.

Тема 9. Рентгенологічне, функціональне та лабораторне обстеження хворих на генералізований пародонтит.

Тема 10. Клініка, діагностика пародонтозу.

Тема 11. Клініка, діагностика прогресуючих ідіопатичних хвороб пародонта, періімплантатного мукозиту, періімплантиту.

Тема 12. Контроль засвоєння змістовного модуля № 6

Змістовий модуль 7. Лікування та профілактика у пародонтологічних хворих.

Тема 1. Загальні принципи та фази лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Складання плану лікування.

Тема 2. Професійна гігієна порожнини рота, її складові, професійні засоби гігієни порожнини рота.

Тема 3. Ручний спосіб видалення зубних відкладень. Перелік інструментів, правила роботи.

Переваги, недоліки.

Тема 4. Апаратні, хімічний та комбінований способи видалення зубних відкладень. Правила роботи апаратами, протипоказання, переваги, недоліки.

Тема 5. Місцеве медикаментозне лікування хвороб пародонта, групи препаратів, способи застосування, показання.

Тема 6. Хірургічні методи лікування хвороб пародонта (гінгівальні, мукогінгівальні, остеомукогінгівальні, естетичні, регенеративні операції).

Тема 7. Ортопедичні та ортодонтічні втручання при хворобах пародонта.

Тема 8. Загальне медикаментозне лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Показання, групи препаратів, схеми лікування, виписування рецептів лікарських засобів.

Тема 9. Дієтотерапія у пацієнтів із хворобами пародонта.

Тема 10. Фізіотерапевтичні методи лікування пацієнтів із хворобами пародонта.

Тема 11. Особливості лікування пацієнтів із запальними, запально-дистрофічними та дистрофічними хворобами пародонта.

Тема 12. Особливості лікування пацієнтів із хворобами пародонта на тлі хвороб внутрішніх органів.

Тема 13. Підтримуюча терапія хворих на генералізований пародонтит, пародонтоз.

Тема 14. Помилки та ускладнення в лікуванні хвороб пародонта.

Тема 15. Профілактика захворювань пародонта. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики, різновиди, форми організації, способи профілактики.

Тема 16. Суспільні та лікарські заходи профілактики захворювань пародонта.

Тема 17. Індивідуальні заходи профілактики захворювань пародонта.

Тема 18. Роль засобів професійної та індивідуальної гігієни в профілактиці хвороб пародонта.

Тема 19. Алгоритми індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані пародонта.

Тема 20. Організація пародонтологічного кабінету (відділення), його оснащення та необхідні лікарські засоби.

Тема 21. Диспансеризація осіб із захворюваннями пародонта. Етапи, документація, оцінка ефективності диспансеризації.

Тема 22. Контроль засвоєння змістовного модуля № 7

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин			
	Всього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5
Модуль 3. Хвороби пародонта – 4 кредити (120 год).				
Змістовний модуль № 5.				
Особливості обстеження хворих з патологією пародонта. Систематика хвороб пародонта.				
Тема 1. Поняття пародонтології. Організація пародонтологічної допомоги хворим.	4	1	2	1
Тема 2. Будова та функції пародонта.	2		2	
Тема 3. Класифікації хвороб пародонта (М.Ф. Данилевського, 1994; МКХ-10, 1998; Міжнародна класифікація EFP і AAP, 2017). Позитивні якості та недоліки.	4		2	2
Тема 4. Клінічні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта.	4	1	2	1

Тема 5. Індексна оцінка стану пародонта та гігієни порожнини рота.	2		2	
Тема 6. Функціональні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта.	2		2	
Тема 7. Рентгенологічна діагностика хвороб пародонта.	2		2	
Тема 8. Лабораторні методи обстеження пародонтологічних хворих.	2		2	
Тема 9. Помилки та ускладнення в діагностиці хвороб пародонта.	2		2	
Тема 10. Контроль засвоєння змістовного модуля № 5	3		2	
Разом за змістовним модулем 5	27		20	
Змістовний модуль № 6. Клініка та діагностика хвороб пародонта				
Тема 1. Етіологія і патогенез запальних хвороб пародонта. Місцеві хвороботворні фактори, механізм їх впливу.	5	1	2	2
Тема 2. Папіліт. Класифікація М.Ф. Данилевського, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	2		2	
Тема 3. Клініка, діагностика катарального гінгівіту.	2,25	0,25	2	
Тема 4. Клініка, діагностика гіпертрофічного гінгівіту.	2,25	0,25	2	
Тема 5. Клініка, діагностика виразково-некротично-го гінгівіту.	2,25	0,25	2	
Тема 6. Клініка, діагностика локалізованого пародонтиту.	2,25	0,25	2	
Тема 7. Етіологія і патогенез дистрофічно-запальних та дистрофічних хвороб пародонта. Роль місцевих та загальних хвороботворних факторів. Наукові внески вітчизняних вчених у дослідженні етіології і патогенезу хвороб пародонта. Механізми утворення ясенної та пародонтальної кишень.	5	1	2	2
Тема 8. Клінічні прояви генералізованого пародонтиту.	4	1	2	1
Тема 9. Рентгенологічне, функціональне та лабораторне обстеження хворих на генералізований пародонтит.	2		2	
Тема 10. Клініка, діагностика пародонтозу.	2		2	
Тема 11. Клініка, діагностика прогресуючих ідіопатичних хвороб пародонта, періімплантатного мукозиту, періімплантиту.	2		2	
Тема 12. Контроль засвоєння змістовного модуля № 6	3		2	
Разом за змістовним модулем 6	34		24	
Змістовний модуль № 7. Лікування та профілактика у пародонтологічних хворих				
Тема 1. Загальні принципи та фази лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Складання плану лікування.	3	1	2	
Тема 2. Професійна гігієна порожнини рота, її складові, професійні засоби гігієни порожнини рота.	2		2	
Тема 3. Ручний спосіб видалення зубних відкладень. Перелік інструментів, правила роботи. Переваги, недоліки.	3		2	1
Тема 4. Апаратні, хімічний та комбінований способи видалення зубних відкладень. Правила роботи апаратами, протипоказання, переваги, недоліки.	2		2	

Тема 5. Місцеве медикаментозне лікування хвороб пародонта, групи препаратів, способи застосування, показання.	2		2	
Тема 6. Хірургічні методи лікування хвороб пародонта (гінгівальні, мукогінгівальні, остеомукогінгівальні, естетичні, регенеративні операції).	3		2	1
Тема 7. Ортопедичні та ортодонтичні втручання при хворобах пародонта.	2		2	
Тема 8. Загальне медикаментозне лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Показання, групи препаратів, схеми лікування, виписування рецептів лікарських засобів.	4	1	2	1
Тема 9. Дієтотерапія у пацієнтів із хворобами пародонта.	2		2	
Тема 10. Фізіотерапевтичні методи лікування пацієнтів із хворобами пародонта.	2		2	
Тема 11. Особливості лікування пацієнтів із запальними, запально-дистрофічними та дистрофічними хворобами пародонта. Лікування пацієнтів із захворюваннями періімплантатних тканин (самостійна робота).	3		2	1
Тема 12. Особливості лікування пацієнтів із хворобами пародонта на тлі хвороб внутрішніх органів.	2		2	
Тема 13. Підтримуюча терапія хворих на генералізований пародонтит, пародонтоз.	2		2	
Тема 14. Помилки та ускладнення в лікуванні хвороб пародонта.	2		2	
Тема 15. Профілактика захворювань пародонта. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики, різновиди, форми організації, способи профілактики.	5	2	2	1
Тема 16. Суспільні та лікарські заходи профілактики захворювань пародонта.	2		2	
Тема 17. Індивідуальні заходи профілактики захворювань пародонта.	2		2	
Тема 18. Роль засобів професійної та індивідуальної гігієни в профілактиці хвороб пародонта.	2		2	
Тема 19. Алгоритми індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані пародонта.	2		2	
Тема 20. Організація пародонтологічного кабінету (відділення), його оснащення та необхідні лікарські засоби.	2		2	
Тема 21. Диспансеризація осіб із захворюваннями пародонта. Етапи, документація, оцінка ефективності диспансеризації.	3		2	1
Тема 22. Контроль засвоєння змістовного модуля № 7	3		2	
Тема 23. Підсумковий контроль модуля 3. Підсумки та контроль володіння практичними навичками.	4		2	
Разом за змістовним модулем 7	59	4	46	9
Усього годин (за 4-й рік навчання)	120	10	90	20

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
1	2	3
Модуль 3. Хвороби пародонта.		
1.	Поняття пародонтології, як науки. Анатомо-фізіологічні особливості пародонта. Методи обстеження пародонтологічних хворих. Класифікації хвороб пародонта.	2
2.	Етіологія і патогенез хвороб пародонта.	2
3.	Клініка, діагностика хвороб пародонта.	2
4.	Лікування пародонтологічних хворих, місцеві втручання у порожнині рота.	2
5.	Профілактика хвороб пародонта.	2
	Разом	10

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	К-сть годин
Модуль 3. Хвороби пародонта		
Змістовний модуль № 5. «Особливості обстеження хворих з патологією пародонта. Систематика хвороб пародонта»		
1.	Поняття пародонтології. Організація пародонтологічної допомоги хворим.	2
2.	Будова та функції пародонта.	2
3.	Класифікації хвороб пародонта (М.Ф. Данилевського, 1994; МКХ-10, 1998; Міжнародна класифікація EFP і AAR, 2017). Позитивні якості та недоліки.	2
4.	Клінічні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта.	2
5.	Індексна оцінка стану пародонта та гігієни порожнини рота.	2
6.	Функціональні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта.	2
7.	Рентгенологічна діагностика хвороб пародонта.	2
8.	Лабораторні методи обстеження пародонтологічних хворих.	2
9.	Помилки та ускладнення в діагностиці хвороб пародонта.	2
10.	Контроль засвоєння змістовного модуля № 5	2
Змістовний модуль № 6. "Клініка та діагностика хвороб пародонта"		
11.	Етіологія і патогенез запальних хвороб пародонта. Місцеві хвороботворні фактори, механізм їх впливу.	2
12.	Папіліт. Класифікація М.Ф. Данилевського, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	2
13.	Клініка, діагностика катарального гінгівіту.	2
14.	Клініка, діагностика гіпертрофічного гінгівіту.	2
15.	Клініка, діагностика виразково-некротичного гінгівіту.	2
16.	Клініка, діагностика локалізованого пародонтиту.	2
17.	Етіологія і патогенез дистрофічно-запальних та дистрофічних хвороб	2

	пародонта. Роль місцевих та загальних хвороботворних факторів. Наукові внески вітчизняних вчених у дослідженні етіології і патогенезу хвороб пародонта. Механізми утворення ясенної та пародонтальної кишень.	
18.	Клінічні прояви генералізованого пародонтиту.	2
19.	Рентгенологічне, функціональне та лабораторне обстеження хворих на генералізований пародонтит.	2
20.	Клініка, діагностика пародонтозу.	2
21.	Клініка, діагностика прогресуючих ідіопатичних хвороб пародонта	2
22.	Контроль засвоєння змістовного модуля № 6	2
Змістовний модуль № 7. «Лікування та профілактика пародонтологічних хворих»		
23.	Загальні принципи та фази лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Складання плану лікування.	2
24.	Професійна гігієна порожнини рота, її складові, професійні засоби гігієни порожнини рота.	2
25.	Ручний спосіб видалення зубних відкладень. Перелік інструментів, правила роботи. Переваги, недоліки.	2
26.	Апаратні, хімічний та комбінований способи видалення зубних відкладень. Правила роботи апаратами, протипоказання, переваги, недоліки.	2
27.	Місцеве медикаментозне лікування хвороб пародонта, групи препаратів, способи застосування, показання.	2
28.	Хірургічні методи лікування хвороб пародонта (гінгівальні, мукогінгівальні, остеомукогінгівальні, естетичні, регенеративні операції).	2
29.	Ортопедичні та ортодонтичні втручання при хворобах пародонта.	2
30.	Загальне медикаментозне лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Показання, групи препаратів, схеми лікування, виписування рецептів лікарських засобів.	2
31.	Дієтотерапія у пацієнтів із хворобами пародонта.	2
32.	Фізіотерапевтичні методи лікування пацієнтів із хворобами пародонта.	2
33.	Особливості лікування пацієнтів із запальними, запально-дистрофічними та дистрофічними хворобами пародонта.	2
34.	Особливості лікування пацієнтів із хворобами пародонта на тлі хвороб внутрішніх органів.	2
35.	Підтримуюча терапія хворих на генералізований пародонтит, пародонтоз.	2
36.	Помилки та ускладнення в лікуванні хвороб пародонта.	2
37.	Профілактика захворювань пародонта. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики, різновиди, форми організації, способи профілактики.	2
38.	Суспільні та лікарські заходи профілактики захворювань пародонта.	2
39.	Індивідуальні заходи профілактики захворювань пародонта.	2
40.	Роль засобів професійної та індивідуальної гігієни в профілактиці хвороб пародонта.	2
41.	Алгоритми індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані пародонта.	2
42.	Організація пародонтологічного кабінету (відділення), його оснащення та необхідні лікарські засоби.	2
43.	Диспансеризація осіб із захворюваннями пародонта. Етапи, документація, оцінка ефективності диспансеризації.	2
44.	Контроль засвоєння змістовного модуля № 7	2
45.	Підсумковий контроль модуля 3.	2

	Підсумки та контроль володіння практичними навичками.	
	Разом	90

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№/зп	Назва теми	Кількість годин
Модуль 3. Хвороби пародонта		
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	15
2	Підготовка до контролю засвоєння змістових модулів – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	3
3	Підготовка до підсумкового модульного контролю.	2
	Разом за модулем 3.	20

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

- Створення навчальних відеофільмів по:
 - по методам обстеження стоматологічного пацієнта, діагностиці та лікуванню захворювань пародонта;
- Виготовлення засобів для унаочнення навчання (навчальних стендів, моделей, препаратів, тощо).
- Підготовка наукових студентських робіт та доповіді на наукових студентських конференціях.
- Участь у фахових студентських олімпіадах з дисципліни.
- Участь у конкурсах професійної майстерності.

15. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 5

«Особливості обстеження хворих з патологією пародонта. Систематика хвороб пародонта»

- Класифікація захворювань пародонта (М.Ф. Данилевський, МКХ-10, Міжнародна класифікація EFP і AAP, 2017). Позитивні якості і недоліки.
- Частота захворювань пародонта серед різних груп населення. Визначення інтенсивності ураження пародонту за Russel (PI), KPI, індексом BOOЗ (CPITN).
- Патогенетичний зв'язок захворювань пародонта з патологією нервової, серцево-судинної, ендокринної та імунної систем. Вклад вітчизняних вчених.
- Сучасна уява про етіологію та патогенез захворювань пародонта. Роль місцевих та загальних факторів.
- Критерії оцінки стану пародонта. Гігієнічні та пародонтальні індекси (Green-Vermillion, інтердентальний, PI, РМА, KPI, CPITN).
- Поняття про мікробну біоплівку: структура, властивості. Зубний камінь. Утворення. Вплив на тканини пародонта.
- Основні та допоміжні методи діагностики захворювань пародонта.
- Лабораторні методи обстеження хворих з патологією пародонта.
- Функціональні методи обстеження хворих з патологією пародонта.
- Рентгендіагностика хворих з патологією пародонта.
- Помилки та ускладнення в обстеженні хворих з патологією пародонта.

Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 6 «Клініка та діагностика хвороб пародонта».

1. Папіліт. Різновиди. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
2. Катаральний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.
3. Гіпертрофічний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.
4. Виразково-некротичний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.
5. Локалізований пародонтит. Етіологія, патогенез, діагностика, диференційна діагностика.
6. Генералізований пародонтит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.
7. Пародонтоз. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 7 «Лікування та профілактика хвороб пародонта».

1. Загальні принципи лікування пацієнтів з різними захворюваннями тканин пародонта.
2. Терапевтичні місцеві втручання. Способи видалення зубних відкладень: ручний, апаратні, хімічний, комбінований. Переваги та недоліки методики.
3. Лікарські засоби та їх застосування при місцевому втручанні.
4. Пародонтальні пов'язки. Призначення, різновиди, методика застосування.
5. Кюретаж пародонтальних кишень. Різновиди. Методика проведення. Застосування лікарських засобів.
6. Ортопедичні місцеві втручання. Усунення травматичної оклюзії.
7. Шинування. Показання, види, методика.
8. Загальне лікування пародонтиту. Ціль. Різновиди.
9. Показання та протипоказання до застосування загальної терапії.
10. Загальне лікування хворих на пародонтит. Вибір лікарських препаратів.
11. Групи лікарських засобів, методи їх застосування. Механізм дії.
12. Фізичні методи лікування захворювань пародонта. Показання, протипоказання.
13. Методика проведення електролікування, магніто- та лазеротерапії, бальнеотерапії, масажу.
14. Помилки та ускладнення в лікуванні хворих на пародонтит.
15. Профілактика захворювань пародонта (первинна, вторинна, третинна).
16. Суспільні заходи профілактики захворювань пародонта.
17. Індивідуальна профілактика захворювань пародонта.
18. Засоби гігієни порожнини рота.
19. Алгоритми індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані тканин пародонта.
19. Організація та оснащення пародонтологічного кабінету (відділення).
20. Диспансеризація хворих із захворюваннями пародонта. Принципи. Документація.
21. Диспансеризація хворих із захворюваннями пародонта. Оцінка ефективності.

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Перелік практичних завдань до змістовного модуля 5 «Особливості обстеження хворих з патологією пародонта. Систематика хвороб пародонта»

1. Працювати стоматологічним обладнанням та інструментами, вміти їх стерилізувати.
2. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря на терапевтичному прийомі.
3. Провести клінічне обстеження хворого з патологією пародонта, правильно оформити історію хвороби, пародонтограму.
4. Визначити індекси гігієни порожнини рота і оцінити їх.
5. Визначити індекси РМА, ПІ, КПІ, СРІТН, пробу Шиллера-Писарева, індекс кровоточивості та вміти їх аналізувати.
6. Вміти скласти план додаткового обстеження хворого із патологічними змінами пародонта.
7. Провести пробу М.А. Ясиновського, функціональні методи обстеження пародонтологічного пацієнта та вміти їх оцінити.
8. Вміти аналізувати рентгенограми зубів, пародонта.
9. Вміти аналізувати клінічний та біохімічний аналізи крові.

Перелік практичних завдань до змістовного модуля 6 «Клініка та діагностика хвороб пародонта».

1. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога.
2. Провести клінічне обстеження хворого з патологією пародонта, правильно оформити історію хвороби.
3. Визначити індекси гігієни порожнини рота і оцінити їх.
4. Визначити індекси РМА, ПІ, КПІ, СРІТН, пробу Шиллера-Писарева, індекс кровоточивості та вміти їх аналізувати.
5. Скласти план додаткового обстеження хворого з патологією пародонта.
6. Взяти матеріал для цитологічного та бактеріологічного досліджень при наявності патологічних змін у тканинах пародонта.
7. Вміти аналізувати рентгенограми зубів, пародонта; результати функціонального обстеження.
8. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові.

Перелік практичних завдань до змістовного модуля 7 «Лікування та профілактика хвороб пародонта».

1. Скласти план лікування пацієнта із хворобами пародонта.
2. Провести професійну гігієну порожнини рота..
3. Виконати вибіркове зішліфовування та вирівнювання оклюзійної поверхні зубів.
4. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.
5. Накладати лікувальні нетвердіючі та твердіючі пов'язки при терапії захворювань пародонту.
6. Виконати розтин пародонтального абсцесу.
7. Виконати кюретаж пародонтальних кишень.
8. Виконати діатермокоагуляцію при лікуванні захворювань пародонту та слизової оболонки порожнини рота.
9. Провести інтрадентальний електрофорез, вакуум-масаж.
10. Виписати рецепти лікарських засобів та призначити фізіотерапевтичне лікування.
11. Дати рекомендації щодо алгоритму індивідуальної гігієни порожнини рота.
12. Володіти формами та методами санітарно-просвітницької роботи

17. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Загальна мета контролю підпорядкована основному завданню — забезпечення високого теоретичного і наукового рівня навчально-виховної роботи і, отже, якісної підготовки кадрів. Конкретна мета контролю полягає у визначенні якості засвоєння навчального матеріалу, ступеня відповідності сформованих компетентностей цілям і завданням навчання навчальної дисципліни.

Принципи контролю: всеосяжний характер, систематичність, цілеспрямованість, об'єктивність, дієвість, єдність вимог, постійне вдосконалення всіх його форм і методів.

Ефективне функціонування системи педагогічного контролю потребує дотримання певних умов:

- викладачі й студенти, оцінюючи стан навчальної роботи, діють за єдиними узгодженими критеріями, обґрунтування яких усім відоме заздалегідь;
- оцінки, отримані в результаті контролю, вважаються непорушними, не піддаються сумніву як з боку тих, хто контролює, так і з боку тих, кого контролюють, оскільки будуються на об'єктивних критеріях, відомих обом сторонам;
- контроль і його результати вимагають гласності, щоб будь-хто мав змогу уважно вивчити їх, зробити на підставі цього обґрунтовані висновки, які налаштовують на активну позитивну роботу, спрямовану на необхідне коригування навчального процесу.

До контролю знань, умінь і навичок висуваються такі вимоги:

- **об'єктивність** — створення умов, за яких би максимально точно виявлялися знання, вміння і навички студентів, висунення єдиних вимог, справедливе ставлення до кожного студента, неприпустимість наявності елементів упередженості, прагнення вишукати негативні факти або нав'язати суто особисті погляди контролюючого на ті чи інші теоретичні проблеми, методичні прийоми і т.і.; водночас слід пам'ятати, що об'єктивність контролю несумісна з ліберальним ставленням до недоліків і помилок, поверховістю та вузькістю в аналізі й оцінці роботи, що перевіряється;
- **обґрунтованість оцінок** — їх аргументація;
- **систематичність** — важливий психологічний чинник, що сприяє формуванню таких якостей, як організованість і дисциплінованість, формує наполегливість і спрямованість на досягнення мети;
- **індивідуальний і диференційований підхід до оцінки знань, умінь і навичок** передбачає застосування таких дидактичних умов, за яких знижується психологічна напруженість, ураховуються особливості нервової системи студента, його характеру, потенційних можливостей, здібностей тощо, завдяки чому викладач стає спроможним якомога повніше, правильніше й об'єктивніше виявити й оцінити знання кожного студента;
- **усебічність та оптимальність** передбачає: по-перше, адекватність контролю цілям навчання, тобто змістовний бік контролю має контролювати те, чого навчали студентів і враховувати обсяг матеріалу, який потрібно засвоїти; по-друге, валідність контролю, він має охоплювати весь обсяг знань, умінь і навичок, що контролюється; по-третє, надійність — усталеність результатів, здобутих за повторним контролем через певний час, а також близькість результатів під час проведення контролю різними викладачами;
- **професійна спрямованість** контролю, яка зумовлена цільовою підготовкою спеціаліста і тим самим сприяє підвищенню мотивації пізнавальної діяльності студентів — майбутніх фахівців.

Форми контролю:

- за охоптом студентів: фронтальний, індивідуальний, парний, груповий;
- за способом реалізації: усний, письмовий;
- за способом організації: контроль викладачем, взаємоконтроль, самоконтроль;
- за використанням засобів навчання: контроль за допомогою друкованих засобів, об'ємних засобів (моделей, муляжів, тренажерів, апаратів), технічних засобів, комп'ютерних систем у тому числі з підтримкою мультимедійних файлів;

- за рівнем стандартизації: стандартизований, нестандартизований.

Кожна з форм контролю має особливості та зумовлюється метою, змістом, методами і характером навчання.

Усне опитування дає змогу контролювати не лише знання, а й вербальні здібності, сприяє виправленню мовленнєвих помилок. Відтворення матеріалу сприяє кращому його запам'ятовуванню, активному використанню наукових понять, що неможливо без достатнього застосування їх у мовленні.

Письмове опитування допомагає з'ясувати рівень засвоєння матеріалу, але слід виключати можливість списування і ретельно слідкувати за студентами під час цього опитування. Письмові роботи потребують досить великої кількості часу викладача для перевірки.

Невід'ємним елементом системи навчального процесу у вищих медичних навчальних закладах III і IV рівнів акредитації школи є **тестування** як стандартизований метод оцінювання, який відповідає новим цілям і завданням вищої медичної освіти та сприяє індивідуалізації й керованості навчального процесу і покликаний забезпечити якість підготовки майбутнього лікаря.

Усі форми контролю, при вмілому їх здійсненні, супроводжуються вказівками, порадами й рекомендаціями викладача студенту. Контроль в усіх випадках дає змогу перевіряемому винести уроки з перевірки його роботи і зробити правильні висновки на майбутнє.

Оцінка й відмітка.

Практичне застосування будь-якої з форм педагогічного контролю завершується оцінками й відмітками.

Оцінка – спосіб і результат встановлення факту відповідності чи невідповідності засвоєних знань і сформованих умінь і навичок цілям та завданням навчання. Оцінка також передбачає виявлення причин, які заважали засвоєнню, і засобів організації навчальної діяльності для усунення прогалин у знаннях.

Відмітка – числовий аналог оцінки і має кілька рангових значень.

В основу оцінювання якості знань, умінь і навичок студентів покладено вимоги програм з навчальних дисциплін, але незалежно від специфіки предмета загальними вимогами є наступні:

- розуміння і ступінь засвоєння питання, повнота, яка вимірюється кількістю програмних знань про об'єкт, що вивчається;
- глибина, яка характеризує сукупність зв'язків між знаннями, що усвідомлюються студентами;
- методологічне обґрунтування знань;
- ознайомлення з основною літературою з навчальної дисципліни, а також із сучасною періодичною вітчизняною та зарубіжною літературою за спеціальністю;
- уміння застосовувати теорію на практиці, розв'язувати ситуаційні задачі тощо; оперативність, тобто кількість ситуацій, в яких студент може застосувати свої знання на практиці;
- ознайомлення з історією і сучасним станом науки та перспективами її розвитку;
- логіка, структура, стиль відповіді й уміння студента захищати науково-теоретичні положення, що висувуються, усвідомленість, узагальненість, конкретність;
- гнучкість, тобто вміння студента самостійно знаходити ситуації, в яких застосовуються знання;
- міцність знань.

У процесі здійснення педагогічного контролю слід брати до уваги, що:

- недоцільно контролювати те, що має бути засвоєно студентом на рівні озна-
йомлення, первинного уявлення або розпізнавання;

- не слід застосовувати контроль, якщо викладач упевнений, що всі студенти впораються із завданням на 100 %, водночас інколи доцільно давати такі завдання, з якими більшість студентів впорається, адже у такий спосіб стимулюється віра студентів у свої сили;
- добре організований поетапний контроль знижує необхідність у підсумковому або взагалі робить останній непотрібним;
- необхідно варіювати засоби контролю;
- створення спокійної доброзичливої атмосфери в процесі контролю сприяє кращій роботі студентів і позитивно впливає на його результати.

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Форми контролю і система оцінювання здійснюється відповідно до вимог програми дисципліни та Інструкції про систему оцінювання навчальної діяльності студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу, затвердженій МОЗ України (2005).

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінка підсумкового модульного контролю (у балах), що виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни і відображається за 200-бальною шкалою.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні всіх тем модулю (залікового кредиту) – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%), за результатами підсумкового контролю – 80 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

Оцінювання поточної навчальної діяльності:

Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для даної дисципліни. При цьому враховуються всі види робіт, передбачені методичною розробкою до теми. Студент повинен отримати оцінку з кожної теми. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали. В програмі застосована така система конвертації традиційної системи оцінки у бали:

Традиційна шкала	Конвертація у бали Модуль №3
«5»	2,5
«4»	2
«3»	1,5
«2»	0

18. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля (змістовних модулів) на останньому занятті з модуля.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, і при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Підсумковий модульний контроль проводиться стандартизовано і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Теоретична частина ПМК складається з 25 тестових завдань (кожен по 2 бали – всього 50 балів) та 1-го теоретичного питання та 2-х практичних завдань, які оцінюються по 10 балів. Практична підготовка оцінюється за вмінням студента проводити обстеження пацієнта, диференційну діагностику захворювань, встановлювати діагноз, обґрунтовано обирати метод лікування, виконувати основні стоматологічні маніпуляції

на фантомах (всього 80 балів).

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність під час вивчення модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі (остання тема – підсумковий модульний контроль не враховується) з додаванням балів за індивідуальне завдання студента, але не більше 120 балів.

Підсумковий модульний контроль №3

110 балів (максимальна кількість балів на практичних заняттях)

$44 \text{ теми} \times 2,5 \text{ бали} = 110 + 10 \text{ балів} = 120 \text{ балів}$.

Мінімальна кількість балів за модуль, яку повинен набрати студент при його вивченні для допуску до підсумкового модульного контролю, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі. Наприклад: $44 \text{ теми} \times 1,5 \text{ бали} = 66 + 10 \text{ (за IPC)} = 76 \text{ балів}$.

Оцінювання індивідуальних завдань студента

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентів лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань дорівнює 10 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності. В жодному разі загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 120 балів.

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Кількість оцінювальних тем	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів*
				Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
				«5»	«4»	«3»	«2»		
Модуль 3 120/4	3 (№№ 5-7)	45	44	2,5	2	1,5	0	10	76

Оцінювання модуля та дисципліни

Оцінка за модуль визначається як сума підсумкового балу за поточну навчальну діяльність та балу за підсумковий модульний контроль і відображається за 200-бальною шкалою.

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни.

Оцінка за модуль визначається як сума підсумкового балу за поточну навчальну діяльність та балу за підсумковий модульний контроль і відображається за 200-бальною шкалою.

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни.

Оцінка за модуль вноситься екзаменатором до «Відомості результатів поточного та підсумкового модульного контролю» (Форма № Н-5.03-2), «Індивідуального навчального плану студента», «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів».

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1. Основна (базова)

1. Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / За ред. Анатолія Ніколішина – Вид. 2-ге, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 680 с.

19.2. Допоміжна

1. Батіг В.М. Систематизоване викладення змісту навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія». Навчальний посібник. / В.М.Батіг, В.І.Струк. – Чернівці, 2016. – 227 с.
2. Белікова Н.І., Петрушанко Т.О., Беліков О.Б. Принципи біомеханіки шинування рхоних зубів. – К.: ТОВ НВП «Інтерсервіс, 2016. – 186 с.
3. Белоклицкая Г.Ф., Волинская Т.Б. Азбука ручного скейлинга. – К.: Изд-во компания «КИТ», 2011. – 68 с.
4. Борисенко А.В., Антоненко М.Ю., Сідельнікова Л.Ф. Практична пародонтологія / Науково-методичне видання. – К.: ТОВ «Доктор-Медіа», 2011. – 472 с.
5. Борисенко А.В. Заболевания пародонта: учеб. пособие / А.В. Борисенко. – К.: ВСИ «Медицина», 2013. – 456 с. - (Секреты терапевтической стоматологии).
6. Боровский Е. В. Терапевтическая стоматология. - М.: МИА, 2011. – 840 с.
7. Галузовий медико-економічний стандарт надання стоматологічної допомоги на I, II та III рівнях: Амбулаторна допомога / [К.М. Косенко, Ю.М. Бахуринський, В.Я. Скиба та ін.]. – Одеса: Астропринт, 2000. – 384 с.
8. Грохольский А.П. Назубные отложения: их влияние на зубы, околозубные ткани и организм / А.П. Грохольский, Н.А. Кодола, Т.Д. Центило. – К.: Здоров'я, 2000. – 160 с.
9. Додаткові методи обстеження у стоматології: навчальний посібник / Гасюк Н.В., Черняк В.В., Клітинська В.В., Бородач В.О. та ін. – Тернопіль, 2017. – 120 с.
10. Заболотний Т.Д., Борисенко А.В., Марков А.В., Шилівський І.В. Генералізований пародонтит. – Львів: ГалДент, 2011. – 240 с.
11. Заболотний Т.Д., Борисенко А.В., Пупін Т.І. Запальні захворювання пародонта. – Львів: ГалДент, 2013. – 206 с.
12. Заболевания пародонта: атлас / [Н.Ф. Данилевский, Е.А. Магид, П.А. Мухин и др.] / Под ред. Н.Ф. Данилевского. – 3-е изд., М.: Мед. информ. агенство, 1998. – 320 с.
13. Ковальов Є.В. Обстеження хворого та діагностика одонтопатології в клініці терапевтичної стоматології: навчально-методичний посібник / Є.В. Ковальов, І.Я. Марченко, М.А. Шундрік. – Полтава, 2005. – 124 с.
14. Крок-2. Тести з терапевтичної стоматології. Збірник завдань для підготовки до тестового екзамену з терапевтичної стоматології. Тесты по терапевтической стоматологии. Сборник заданий для подготовки к тестовому экзамену по терапевтической стоматологии./ За ред. Проф.. А.В. Борисенка. – К. : ВСВ «Медицина», 2011. – 286 с.
15. Кухта С.Й. Пародонтологія. Принципи комплексного лікування захворювань пародонта / С.Й. Кухта. – Львів: Світ, 1995. – 53 с.
16. Кухта С.Й. Терапевтична стоматологія: Тлумачний словник / С.Й. Кухта. – Львів: Світ, 1995. – 235 с.
17. Мащенко І.С. Запальні та дистрофічні захворювання пародонта: навчальний посібник. – Дніпропетровськ: АРТ-Прес, 2003. – 241с.
18. Мельничук Г.М. Гінгівіт, пародонтит, пародонтоз: особливості лікування: навчальний посібник / Г.М. Мельничук, М.М. Рожко, Л.В.Завербна. – Івано-Франківськ, 2011. – 328 с.
19. Наказ МОЗ України “Про затвердження нормативів надання медичної допомоги та показників якості медичної допомоги” за №507 від 28.12.2002 р.
20. Остеотропна терапія в пародонтології: навчальний посібник /В.І. Герелюк, Н.В. Нейко, Т.Д. Павлюк. – Івано-Франківськ, 2001. – 23 с.
21. Пародонтология: национально руководство / под ред. проф. Л.А. Дмитриевой. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2014. – 704 с.
22. Протоколи надання медичної допомоги за спеціальностями „ортопедична стоматологія”, „терапевтична стоматологія”, „хірургічна стоматологія”, „ортодонтія”, „дитяча терапевтична стоматологія”, „дитяча хірургічна стоматологія”: Нормативне виробничо-практичне видання. – К.: МНІАЦ медичної статистики; МВЦ „Медінформ”, 2007. – 236 с.
23. Рибалов О.В., Пародонтит: діагностика та комплексне лікування / О.В. Рибалов, І.Ю. Литовченко. – Полтава, 2000.– 159 с.

24. Терапевтична стоматологія: підручник: У 4 т. – Т. 3. Захворювання пародонта / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун та ін. – К.: Медицина, 2008. – 616 с.
25. Фармакотерапія в стоматології: навчальний посібник / В.І. Герелюк, Н.В. Нейко, Т.Д. Павлюк, В.В. Материнський. – Івано-Франківськ, 2001. – 58 с.
26. Хвороби пародонта. Курс лекцій для студентів стоматологічного факультету / Б.Гриник. С. Різник, Ю.Різник. – Львів, 2017. – 124 с.

19.3. Інформаційні ресурси

1. Електронний ресурс [http://dental-ss.org.ua/load/kniga_stomatologia/terapevticheskaja/8]
2. Електронний ресурс [<http://www.stomatkniga.ru/index.php?start=48>]
3. Електронний ресурс [http://stomatbook.blogspot.com/p/blog-page_14.html]
4. Електронний ресурс [<http://www.mosdental.ru/Pages/Page28.1.html>]

20. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Батіг Віктор Маркіянович – завідувач кафедри терапевтичної стоматології, доцент, к. мед.н.
2. Остафійчук Маріанна Олександрівна – асистент кафедри терапевтичної стоматології, к.мед.н.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
доцент _____ І.В. Геруш
“ 25 ” _____ 2020 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни

“ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”

Галузь знань 22 Охорона здоров'я
(код і назва галузі знань)

Спеціальність 221 Стоматологія
(код і назва спеціальності)

Освітній ступінь магістр
(магістр, бакалавр, молодший бакалавр)

Курс навчання 5

Форма навчання денна
(денна, заочна, дистанційна)

Кафедра терапевтичної стоматології
(назва кафедри)

Схвалено на методичній нараді кафедри терапевтичної стоматології

23 червня 2020 року (протокол № 4).

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

В.М. Батіг

Схвалено предметною методичною комісією з дисциплін стоматологічного профілю

24 червня 2020 року (протокол № 5).

Голова предметної методичної
комісії

_____ (підпис)

Н.Б. Кузняк

Чернівці – 2020

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	терапевтичної стоматології
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Ішков Микола Олегович – асистент кафедри, кандидат медичних наук, ishkov.mykola@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/terapevtichnoyi-stomatologiyi/
Веб-сайт кафедри	https://sites.google.com/bsmu.edu.ua/therapeutic-stomatology
E-mail	dentistry_ther@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Марка Вовчка 2
Контактний телефон	+38 (0372) 52-46-64

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Лекції	40
Практичні заняття	90
Самостійна робота	20
Вид заключного контролю	підсумковий модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Терапевтична стоматологія – дисципліна, методи якої спрямовані на збереження здоров'я зубів, органів і тканин порожнини рота, відновлення їх анатомічної форми та фізіологічної функції, запобігання стоматологічним хворобам терапевтичними методами. Вивчення навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» здійснюється студентами на 5-му році навчання в IX-X семестрах.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukcziya-shhodo-ocziynyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);

- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyz_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
анатомія та фізіологія людини	хірургічна стоматологія
фармакологія	ортопедична стоматологія
мікробіологія з основами імунології	
патологічна фізіологія	
гістологія	
пропедевтика терапевтичної стоматології	

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

- 6.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка лікаря-стоматолога, здатного діагностувати, профілакувати і лікувати захворювання зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота.
- 6.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є вміння проводити обстеження стоматологічного хворого, виявляти у нього провідні синдроми і симптоми, обґрунтовувати і формулювати попередній діагноз; аналізувати результати обстеження

стоматологічного хворого та проводити диференціальну діагностику, формувати остаточний діагноз основних захворювань, виявляти та ідентифікувати прояви соматичних, інфекційних захворювань в порожнині рота, визначати характер та принципи лікування пацієнтів в клініці терапевтичної стоматології, виявляти різні клінічні варіанти перебігу та ускладнення найбільш поширених стоматологічних захворювань, проводити їх первинну та вторинну профілактику.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 5. Здатність спілкуватися англійською мовою.
- ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 11. Здатність працювати в команді.
- ЗК 12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові (спеціальні) компетентності:

- СК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
- СК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
- СК 3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
- СК 4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- СК 5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- СК 6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

СК 7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.

СК 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

СК 9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

СК 11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.

СК 12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.

СК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

СК 15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

8.1.Знати:

- клінічні особливості анатомо-гістологічної будови зубів, пародонта, слизової оболонки порожнини рота;
- класифікації хвороб слизової оболонки порожнини рота;;
- основні методи обстеження стоматологічних хворих;
- клінічні ознаки стоматологічних захворювань;
- основні клінічні та біохімічні показники норми біологічних рідин організму людини;
- принципи проведення диференційної діагностики стоматологічних захворювань;
- принципи та етапи лікування стоматологічних хворих;
- види, рівні та заходи профілактики слизової оболонки порожнини рота;;
- основні ознаки невідкладних станів на стоматологічному прийомі та за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі);
- тактику, алгоритми надання екстреної медичної допомоги на стоматологічному прийомі та за будь-яких обставин в умовах обмеженого часу.

8.2.Уміти:

- проводити обстеження стоматологічного хворого;
- аналізувати зміни в будові слизової оболонки порожнини рота, що пов'язані з віком та патологічними станами;
- обґрунтовувати і формулювати попередній діагноз;
- проводити диференціальну діагностику;
- аналізувати результати обстеження стоматологічного хворого;
- визначати клінічний діагноз основних захворювань слизової оболонки порожнини рота;;
- виявити та ідентифікувати прояви соматичних, інфекційних захворювань в порожнині рота;
- визначити характер та принципи лікування пацієнтів у клініці терапевтичної стоматології;
- виявити різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених стоматологічних захворювань;
- проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених захворювань у клініці терапевтичної стоматології.
- визначити необхідний режим праці та дісти при лікуванні стоматологічних захворювань у клініці терапевтичної стоматології;
- визначити діагноз невідкладного стану;
- визначити тактику та надання екстреної медичної допомоги;
- організувати проведення лікувально-евакуаційних заходів.

8.3. Демонструвати:

ПРН1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).

ПРН 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

ПРН 3. Призначати та аналізувати лабораторне, функціональне та/або інструментальне обстеження (за списком 5) хворого на стоматологічне захворювання для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН 4. Визначати остаточний клінічний діагноз, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4).

ПРН 6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

ПРН 7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

ПРН 8. Визначати характер лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 9. Визначати характер, принципи режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 10. Визначати тактику ведення стоматологічного хворого при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

ПРН 15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

ПРН 16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПРН 17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

ПРН 18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

ПРН 19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПРН 20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

ПРН 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

ПРН 23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опис кожного модуля дисципліни:

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин (5 кредитів ЄКТС) – 1 модуль « Хвороби слизової оболонки порожнини рота», який складається з чотирьох змістових модулів.

Модуль 4. Хвороби слизової оболонки порожнини рота.

Змістовий модуль 8. Первинні (самостійні) ураження слизової оболонки порожнини рота.

Тема 1. Анатомо-фізіологічні, гістологічні особливості слизової оболонки порожнини рота (СОПР) та червоної кайми губ. Захисні фактори. Слина, її склад і фізіологічна роль.

Тема 2. Класифікації захворювань слизової оболонки порожнини рота (М.Ф. Данилевський, П.Т. Максименко, МКХ-10).

Тема 3. Особливості обстеження хворих із захворюваннями СОПР. Первинні та вторинні елементи ураження.

Тема 4. Травматичні ураження слизової оболонки порожнини рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Тема 5. Аутоінфекційні стоматити. Первинний гострий катаральний стоматит. Гострий герпетичний стоматит. Гострий афтозний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 6. Хронічний рецидивний герпес. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 7. Виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 8. Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Тема 9. Контроль змістового модуля №8.

Змістовий модуль 9. Інфекційні захворювання. Етіологія, патогенез проявів на слизовій оболонці порожнини рота, їх клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога

Тема 1. Грип, інфекційний мононуклеоз, ящур. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на СОПР, діагностика, лікування та профілактика.

Тема 2. ВІЛ-інфекція. Етіологія, патогенез. Прояви у порожнині рота, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 3. Дифтерія. Скарлатина. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на СОПР, діагностика, лікування та профілактика.

Тема 4. Туберкульоз. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на СОПР, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 5. Сифіліс. Гонорея. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на СОПР, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога.
Тема 6. Контроль змістового модуля №9.

Змістовий модуль 10. Зміни слизової оболонки порожнини рота при соматичних захворюваннях, алергічних ураженнях та екзогенних інтоксикаціях. Тактика лікаря-стоматолога

Тема 1. Зміни СОПР при хворобах травного каналу (виразкова хвороба, гастрити, ентерити, коліти, хронічний гепатит). Тактика лікаря-стоматолога.
Тема 2. Зміни СОПР при хворобах серцево-судинної системи (недостатність кровообігу, артеріальна гіпертензія). Тактика лікаря-стоматолога.
Тема 3. Зміни СОПР при захворюваннях ендокринної системи (акромегалія, хвороба Іценко-Кушінга, цукровий діабет). Ксеростомія. Тактика лікаря-стоматолога.
Тема 4. Зміни СОПР при захворюваннях крові і кровотворних органів. Лейкемії. Агранулоцитоз. Тактика лікаря-стоматолога.
Тема 5. Зміни СОПР при захворюваннях крові і кровотворних органів. Анемії. Хвороба Вакеза. Хвороба Верльгофа, гемофілія. Тактика лікаря-стоматолога.
Тема 6. Зміни СОПР при гіпо- та авітамінозах А, С. Тактика лікаря-стоматолога.
Тема 7. Зміни СОПР при гіпо- та авітамінозах групи В та РР. Тактика лікаря-стоматолога.
Тема 8. Зміни СОПР при дерматозах з аутоімунним компонентом. Пухирчатка. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
Тема 9. Зміни СОПР при дерматозах з аутоімунним компонентом. Червоний плескатий лишай. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
Тема 10. Зміни СОПР при дерматозах з аутоімунним компонентом. Пемфігоїди.
Тема 11. Зміни СОПР при дерматозах з аутоімунним компонентом. Червоний вовчак. Тактика лікаря-стоматолога.
Тема 12. Анафілактичний шок. Набряк Квінке. Причини виникнення, клінічні прояви, надання екстреної допомоги. Алергічні медикаментозні стоматити. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.
Тема 13. Багатоформна ексудативна еритема. Синдром Стівенса-Джонсона. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування та профілактика.
Тема 14. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Синдром Бехчета. Патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.
Тема 15. Зміни СОПР при екзогенних інтоксикаціях. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
Тема 16. Контроль змістового модуля №10.

Змістовний модуль № 11. Хвороби язика та губ. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Стоматогенна хроніоінтоксикація

Тема 1. Первинні глосити. Десквамативний та ромбоподібний глосит. Складчастий та волосатий язик. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.
Тема 2. Неврогенні захворювання язика. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.
Тема 3. Хейліти. Етіологія, клініка, діагностика, лікування та профілактика
Тема 4. Передракові захворювання. Класифікація передраків слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Прогноз та профілактика передракових захворювань.
Тема 5. Облігатні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Факультативні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.
Тема 6. Стоматогенна хроніоінтоксикація. Етіологія. Патогенез. Клініка, діагностика, лікування та профілактика стоматогенної хроніоінтоксикації.
Тема 7. Контроль змістового модуля №11.

Тема 8. Захист академічної історії хвороби.

Тема 9. Підведення практичних навичок.

Тема 10. Підсумковий модульний контроль

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин			
	Всього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5
Модуль 4. Хвороби слизової оболонки порожнини рота – 5 кредитів (150 год).				
Змістовний модуль №8.				
Первинні ураження слизової оболонки порожнини рота				
Тема 1. Анатомо-фізіологічні, гістологічні особливості слизової оболонки порожнини рота (СОПР) та червоної кайми губ. Захисні фактори. Слина, її склад і фізіологічна роль.	4	2	2	
Тема 2. Класифікації захворювань слизової оболонки порожнини рота (М.Ф. Данилевський, П.Т. Максименко, МКХ-10).	3	1	2	
Тема 3. Особливості обстеження хворих із захворюваннями СОПР. Первинні та вторинні елементи ураження.	4	2	2	
Тема 4. Травматичні ураження слизової оболонки порожнини рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	4	2	2	
Тема 5. Аутоінфекційні стоматити. Первинний гострий катаральний стоматит. Гострий герпетичний стоматит. Гострий афтозний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	4	2	2	
Тема 6. Хронічний рецидивний герпес. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	4		2	2
Тема 7. Виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	3	1	2	
Тема 8. Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	4	2	2	
Тема 9. Написання академічної історії хвороби.	2			
Тема 10. Змістовий модульний контроль №8.	2		2	
Разом за змістовним модулем №8	34	12	18	4
Змістовний модуль № 9				
Інфекційні захворювання. Етіологія, патогенез проявів на слизовій оболонці порожнини рота, їх клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.				
Тема 1. Грип, інфекційний мононуклеоз, ящур. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на СОПР, діагностика, лікування та профілактика.	4	2	2	

Тема 2. ВІЛ-інфекція. Етіологія, патогенез. Прояви у порожнині рота, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога.	4	2	2	
Тема 3. Дифтерія. Скарлатина. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на СОПР, діагностика, лікування та профілактика.	5	1	2	2

Тема 4. Туберкульоз. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на СОПР, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога.	4	1	2	1
Тема 5. Сифіліс. Гонорея. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на СОПР, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога.	4	2	2	
Тема 6. Написання академічної історії хвороби.	1			
Тема 7. Змістовий модульний контроль №9.	2			2
Разом за змістовним модулем 9	24	8	12	4

Змістовний модуль № 10. Зміни слизової оболонки порожнини рота при соматичних захворюваннях, алергічних ураженнях та екзогенних інтоксикаціях. Тактика лікаря-стоматолога.				
Тема 1. Зміни СОПР при хворобах травного каналу (виразкова хвороба, гастрити, ентерити, коліти, хронічний гепатит). Тактика лікаря-стоматолога.	3	1	2	
Тема 2. Зміни СОПР при хворобах серцево-судинної системи (недостатність кровообігу, артеріальна гіпертензія). Тактика лікаря-стоматолога.	3	1	2	
Тема 3. Зміни СОПР при захворюваннях ендокринної системи (акромегалія, хвороба Іценко-Кушінга, цукровий діабет). Ксеростомія. Тактика лікаря-стоматолога.	2		2	
Тема 4. Зміни СОПР при захворюваннях крові і кровотворних органів. Лейкемії. Агранулоцитоз. Тактика лікаря-стоматолога.	3	1	2	
Тема 5. Зміни СОПР при захворюваннях крові і кровотворних органів. Анемії. Хвороба Вакеза. Хвороба Верльгофа. Гемофілія. Тактика лікаря-стоматолога.	3	1	2	
Тема 6. Зміни СОПР при гіпо- та авітамінозах А, С. Тактика лікаря-стоматолога.	3	1	2	
Тема 7. Зміни СОПР при гіпо- та авітамінозах групи В та РР. Тактика лікаря-стоматолога.	3	1	2	
Тема 8. Зміни СОПР при дерматозах з аутоімунним компонентом. Пухирчатка. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.	3	1	2	
Тема 9. Зміни СОПР при дерматозах з аутоімунним компонентом. Червоний плескатий лишай. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.	5	1	4	
Тема 10. Зміни СОПР при дерматозах з аутоімунним компонентом. Пемфігоїди.	4		2	2
Тема 11. Зміни СОПР при дерматозах з аутоімунним компонентом. Червоний вовчак. Тактика лікаря-стоматолога.	4		2	2

Тема 12. Анафілактичний шок. Набряк Квінке. Причини виникнення, клінічні прояви, надання екстреної допомоги. Алергічні медикаментозні стоматити. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	5	1	4	
Тема 13. Багатоформна ексудативна еритема. Синдром Стівенса-Джонсона. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування та профілактика.	3	1	2	

Тема 14. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Синдром Бехчета. Патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2		2	
Тема 15. Зміни СОПР при екзогенних інтоксикаціях. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.	4	2	2	
Тема 16. Ураження слизової оболонки порожнини рота при променевій хворобі.	2			2
Тема 17. Написання академічної історії хвороби.				
Тема 18. Змістовий модульний контроль №10.		2	2	
Разом за змістовним модулем 10	55	12	36	7

Змістовний модуль № 11 Хвороби язика та губ. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Стоматогенна хроніоінтоксикація.				
Тема 1. Первинні глосити. Десквамативний та ромбоподібний глосит. Складчастий та волосатий язик. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.	3	1	2	
Тема 2. Неврогенні захворювання язика. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	4	1	2	1
Тема 3. Хейліти. Етіологія, клініка, діагностика, лікування та профілактика	4	2	2	
Тема 4. Передракові захворювання. Класифікація передраків слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Прогноз та профілактика передракових захворювань.	6		4	2
Тема 5. Облігатні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Факультативні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	8	2	4	2
Тема 6. Стоматогенна хроніоінтоксикація. Етіологія. Патогенез. Клініка, діагностика, лікування та профілактика стоматогенної хроніоінтоксикації.	4	2	2	
Тема 7. Змістовий модульний контроль №11.	2		2	
Тема 8. Захист академічної історії хвороби.	2		2	
Тема 9. Підведення практичних навичок.	2		2	
Тема 10. Підсумковий модульний контроль	2		2	
Разом за змістовним модулем 11	37	8	24	5
Усього годин	150	40	90	20

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

Модуль 4. Хвороби слизової оболонки порожнини рота.		
1.	Слизова оболонка порожнини рота (СОПР). Будова та функції. Патологічні процеси, що виникають на СОПР. Первинні та вторинні елементи ураження.	2
2	Систематика захворювань СОПР. Особливості обстеження пацієнтів із захворюваннями СОПР.	2
3	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика травматичних уражень СОПР.	2
4.	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика аутоінфекційних захворювань СОПР.	2
5.	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика вірусних захворювань, що проявляються у щелепно-лицевій ділянці (грип, ящур, інфекційний моновірусоз)	2
6.	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика ВІЛ/СНІДу, прояв у щелепно-лицевій ділянці. Тактика лікаря-стоматолога.	2
7.	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика дифтерії та туберкульозу, їх прояв у щелепно-лицевій ділянці. Тактика лікаря-стоматолога.	2
8.	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика сифілісу, гонореї, прояв у щелепно-лицевій ділянці. Тактика лікаря-стоматолога.	2
9.	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика мікотичних уражень слизової оболонки порожнини рота.	2
10.	Прояви захворювань травного каналу, серцево-судинної, ендокринної, нервової систем у порожнині рота, їх діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.	2
11.	Гіповітамінози, їх прояви у щелепно – ливцевій ділянці, профілактика, тактика лікаря- стоматолога	2
12.	Прояви захворювань крові та кровотворних органів у щелепно-лицевій ділянці, діагностика, тактика лікаря – стоматолога.	2
13.	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика алергічних захворювань та реакцій із проявом у щелепно-лицевій ділянці	2
14	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування дерматозів із патологічними змінами у щелепно-лицевій ділянці.	2
15	Прояви у порожнині рота екзогенних інтоксикацій, діагностика, тактика лікаря-стоматолога	2
16	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика захворювань губ	2
17	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика захворювань язика	2
18	Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування, диспансеризація та профілактика передракових захворювань червоної кайми губ та СОПР.	2
19	Використання фізичних факторів в діагностиці і лікуванні хвороб слизової оболонки порожнини рота.	2
20	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика стоматогенної хроніоінтоксикації	2
	Разом	40

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

Модуль 4. Хвороби слизової оболонки порожнини рота		
Змістовний модуль №8. «Первинні ураження слизової оболонки порожнини рота»		
1.	Анатомо-фізіологічні, гістологічні особливості слизової оболонки порожнини рота (СОПР) та червоної кайми губ. Захисні фактори. Слина, її склад і фізіологічна роль.	2
2.	Класифікації захворювань слизової оболонки порожнини рота (М.Ф. Данилевський, П.Т. Максименко, МКХ-10).	2
3.	Особливості обстеження хворих із захворюваннями СОПР. Первинні та вторинні елементи ураження.	2
4.	Травматичні ураження слизової оболонки порожнини рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2
5.	Аутоінфекційні стоматити. Первинний гострий катаральний стоматит. Гострий герпетичний стоматит. Гострий афтозний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	2
6.	Хронічний рецидивний герпес. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	2
7.	Виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	2
8.	Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2
9.	Контроль змістового модуля №8.	2
Змістовний модуль № 9. «Інфекційні захворювання. Етіологія, патогенез проявів на слизовій оболонці порожнини рота, їх клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога»		
10.	Грип, інфекційний мононуклеоз, ящур. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на СОПР, діагностика, лікування та профілактика.	2
11.	ВІЛ-інфекція. Етіологія, патогенез. Прояви у порожнині рота, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога.	2
12.	Дифтерія. Скарлатина. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на СОПР, діагностика, лікування та профілактика.	2
13.	Туберкульоз. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на СОПР, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога.	2
14.	Сифіліс. Гонорея. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на СОПР, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога.	2
15.	Контроль змістового модуля №9.	2
Змістовний модуль № 10. «Зміни слизової оболонки порожнини рота при соматичних захворюваннях, алергічних ураженнях та екзогенних інтоксикаціях. Тактика лікаря-стоматолога»		
16.	Зміни СОПР при хворобах травного каналу (виразкова хвороба, гастрити, ентерити, коліти, хронічний гепатит). Тактика лікаря-стоматолога.	2
17.	Зміни СОПР при хворобах серцево-судинної системи (недостатність кровообігу, артеріальна гіпертензія). Тактика лікаря-стоматолога.	2
18.	Зміни СОПР при захворюваннях ендокринної системи (акромегалія, хвороба Іценко-Кушінга, цукровий діабет). Ксеростомія. Тактика лікаря-стоматолога.	2
19.	Зміни СОПР при захворюваннях крові і кровотворних органів. Лейкемії. Агранулоцитоз. Тактика лікаря-стоматолога.	2

20.	Зміни СОПР при захворюваннях крові і кровотворних органів. Анемії. Хвороба Вакеза. Хвороба Верльгофа, гемофілія. Тактика лікаря-стоматолога.	2
21.	Зміни СОПР при гіпо- та авітамінозах А, С. Тактика лікаря-стоматолога.	2
22.	Зміни СОПР при гіпо- та авітамінозах групи В та РР. Тактика лікаря-стоматолога.	2
23.	Зміни СОПР при дерматозах з аутоімунним компонентом. Пухирчатка. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.	2
24.	Зміни СОПР при дерматозах з аутоімунним компонентом. Червоний плесканий лишай. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.	4
25.	Зміни СОПР при дерматозах з аутоімунним компонентом. Пемфігоїди.	2
26.	Зміни СОПР при дерматозах з аутоімунним компонентом. Червоний вовчак. Тактика лікаря-стоматолога.	2
27.	Анафілактичний шок. Набряк Квінке. Причини виникнення, клінічні прояви, надання екстреної допомоги. Алергічні медикаментозні стоматити. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	4
28.	Багатоформна ексудативна еритема. Синдром Стівенса-Джонсона. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування та профілактика.	2
29.	Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Синдром Бехчета. Патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2
30.	Зміни СОПР при екзогенних інтоксикаціях. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.	2
31.	Контроль змістового модуля №10.	2
Змістовний модуль № 11. «Хвороби язика та губ. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Стоматогенна хроніоінтоксикація»		
32.	Первинні глосити. Десквамативний та ромбоподібний глосит. Складчастий та волосатий язик. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2
33.	Неврогенні захворювання язика. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2
34.	Хейліти. Етіологія, клініка, діагностика, лікування та профілактика	2
35.	Передракові захворювання. Класифікація передраків слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Прогноз та профілактика передракових захворювань.	4
36.	Облігатні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Факультативні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	4
37.	Стоматогенна хроніоінтоксикація. Етіологія. Патогенез. Клініка, діагностика, лікування та профілактика стоматогенної хроніоінтоксикації.	2
38.	Контроль змістового модуля №11.	2
39.	Захист академічної історії хвороби.	2
40.	Підведення практичних навичок.	2
41.	Підсумковий модульний контроль	2
	Всього годин	90

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№/ зп	Назва теми	Кількість годин
Модуль 4. Хвороби слизової оболонки порожнини рота		
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	5
3	Самостійне опрацювання тем:	
3.1	Хронічний рецидивний герпес. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	2
3.2	Дифтерія. Скарлатина. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на СОПР, діагностика, лікування та профілактика.	2
3.3	Туберкульоз. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на СОПР, діагностика, лікування та профілактика.	1
3.4	Зміни СОПР при дерматозах з аутоімунним компонентом. Pemфігоїди.	2
3.5	Зміни СОПР при дерматозах з аутоімунним компонентом. Червоний вовчак. Тактика лікаря-стоматолога.	2
3.6	Ураження слизової оболонки порожнини рота при променевій хворобі.	2
4	Написання та захист академічної історії хвороби.	4
	Разом	20

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

- Створення навчальних відеофільмів по:
 - по методам обстеження стоматологічного пацієнта, діагностиці та лікуванню захворювань пародонта;
- Виготовлення засобів для унаочнення навчання (навчальних стендів, моделей, препаратів, тощо).
- Підготовка наукових студентських робіт та доповіді на наукових студентських конференціях.
- Участь у фахових студентських олімпіадах з дисципліни.
- Участь у конкурсах професійної майстерності.

15. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 8 “Первинні (самостійні) ураження слизової оболонки порожнини рота”.

- Хвороби слизової оболонки порожнини рота. Класифікація. Роль зовнішніх і внутрішніх факторів в етіології та патогенезі.
- Вплив спиртних напоїв та паління на виникнення, розвиток, перебіг захворювань слизової оболонки порожнини рота.
- Первинні стоматити, що викликані дією механічного, хімічного та фізичного фактора. Причини, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

4. Лейкоплакія. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
5. Зміни слизової оболонки порожнини рота при променевій терапії новоутворень щелепно-лицевої ділянки. Лікування, профілактика.
6. Катаральний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
7. Герпетичні ураження червоної кайми губ і слизової оболонки порожнини рота у дорослих. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
8. Гострий афтозний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
9. Виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
10. Кандидоз слизової оболонки порожнини рота. Причини. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 9

«Інфекційні захворювання. Етіологія, патогенез проявів на слизовій оболонці порожнини рота, їх клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога».

1. Ураження слизової оболонки порожнини рота при ВІЛ-інфекції і СНІДі. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
2. Ураження слизової оболонки порожнини рота при грипі, інфекційному моновірусі, ящури, оперізуючому лишай. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
3. Прояви сифілісу в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
4. Прояви туберкульозу в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
5. Гонорея. Етіологія, патогенез, прояви на слизовій оболонці порожнини рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 10

«Зміни слизової оболонки порожнини рота при соматичних захворюваннях, алергічних ураженнях та екзогенних інтоксикаціях. Тактика лікаря-стоматолога».

1. Ураження слизової оболонки порожнини рота при патології серцево-судинної системи. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
2. Ураження слизової оболонки порожнини рота при патології травного каналу. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
3. Ураження слизової оболонки порожнини рота при патології ендокринної системи. Клініка, діагностика, лікування.
4. Ураження слизової оболонки порожнини рота при гіпо- та авітамінозах. Причини. Клінічні прояви, лікування, профілактика.
5. Ураження слизової оболонки порожнини рота при лейкозі, агранулоцитозі. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
6. Прояви перніціозної анемії в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
7. Пухирчатка. Її прояви в порожнині рота. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
8. Червоний плескатий лишай. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
9. Червоний вовчак. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
10. Алергічні стоматити. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

11. Методика постановки та оцінки алергічних проб (звичайний та ротаційний прик-тест), їх значення для діагностики медикаментозної алергії.
12. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
13. Багатоформна ексудативна еритема. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування
14. Прояви інтоксикацій солями важких металів у порожнині рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
15. Анафілактичний шок. Діагностика. Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці.
16. набряк Квінке. Клінічні прояви. Надання невідкладної допомоги.

Перелік теоретичних питань до змістовного модуля 11

«Хвороби язика та губ. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Стоматогенна хроніоінтоксикація».

1. Первинні глосити. Десквамативний та ромбоподібний глосити. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування.
2. Складчастий та волосатий язик. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування.
3. Глосалгія, глосодинія. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
4. Екस्фоліативний хейліт. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
5. Гландулярний хейліт. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
6. Актинічний хейліт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
7. Екзематозний хейліт. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
8. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Класифікація.
9. Абразивний преканцерозний хейліт Манганотті. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
10. Стоматогенна хроїнтоксикація. Поняття. Теорії виникнення, патогенез.
11. Діагностика стоматогенної хроніоінфекції та хроніоінтоксикації.
12. Клініка стоматогенної хроніоінфекції та хроніоінтоксикації.
13. Лікування і профілактика стоматогенної хроніоінфекції та хроніоінтоксикації.

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Перелік практичних завдань до змістовного модуля 8

“Первинні (самостійні) ураження слизової оболонки порожнини рота”.

1. Провести клінічне обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
2. Взяти матеріал для цитологічного і бактеріологічного досліджень.
3. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові на вміст глюкози.
4. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення та електрознеболення.
5. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.

Перелік практичних завдань до змістовного модуля 9
«Інфекційні захворювання. Етіологія, патогенез проявів на слизовій оболонці порожнини рота, їх клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога».

1. Провести клінічне обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
2. Взяти матеріал для цитологічного і бактеріологічного досліджень.
3. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові на вміст глюкози.
4. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення та електрознеболення.
5. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.

Перелік практичних завдань до змістовного модуля 10
«Зміни слизової оболонки порожнини рота при соматичних захворюваннях, алергічних ураженнях та екзогенних інтоксикаціях. Тактика лікаря-стоматолога».

1. Працювати стоматологічним обладнанням та інструментами, вміти їх стерилізувати.
2. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря-стоматолога на терапевтичному прийомі.
3. Провести клінічне обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
4. Визначити і оцінити індекси гігієни порожнини рота і оцінити їх.
5. Взяти матеріал для цитологічного і бактеріологічного досліджень.
6. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного та біохімічного аналізу крові, сечі.
7. Проводити іригацію та аплікацію лікарських засобів.
8. Виписати рецепти медикаментозних засобів і призначити фізіотерапевтичне лікування.
9. Дати рекомендації щодо гігієни порожнини рота.

Перелік практичних завдань до змістовного модуля 11
«Хвороби язика та губ. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Стоматогенна хроніоінтоксикація».

1. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря на терапевтичному прийомі.
2. Провести клінічне обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
3. Взяти матеріал для цитологічного і бактеріологічного досліджень.
4. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові на вміст глюкози.
5. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення та електрознеболення.
6. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.
7. Виписати рецепти медикаментозних засобів і призначити фізіотерапевтичне лікування.
8. Провести професійну гігієну порожнини рота.

17. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Загальна мета контролю підпорядкована основному завданню — забезпечення високого теоретичного і наукового рівня навчально-виховної роботи і, отже, якісної підготовки кадрів. Конкретна мета контролю полягає у визначенні якості засвоєння навчального матеріалу, ступеня відповідності сформованих компетентностей цілям і завданням навчання навчальної дисципліни.

Принципи контролю: всеосяжний характер, систематичність, цілеспрямованість,

об'єктивність, дієвість, єдність вимог, постійне вдосконалення всіх його форм і методів.

Ефективне функціонування системи педагогічного контролю потребує дотримання певних умов:

- викладачі й студенти, оцінюючи стан навчальної роботи, діють за єдиними узгодженими критеріями, обґрунтування яких усім відоме заздалегідь;
- оцінки, отримані в результаті контролю, вважаються непорушними, не піддаються сумніву як з боку тих, хто контролює, так і з боку тих, кого контролюють, оскільки будуються на об'єктивних критеріях, відомих обома сторонам;
- контроль і його результати вимагають гласності, щоб будь-хто мав змогу уважно вивчити їх, зробити на підставі цього обґрунтовані висновки, які налаштовують на активну позитивну роботу, спрямовану на необхідне коригування навчального процесу.

До контролю знань, умінь і навичок висуваються такі вимоги:

- **об'єктивність** — створення умов, за яких би максимально точно виявлялися знання, вміння і навички студентів, висунення єдиних вимог, справедливе ставлення до кожного студента, неприпустимість наявності елементів упередженості, прагнення вишукати негативні факти або нав'язати суто особисті погляди контролюючого на ті чи інші теоретичні проблеми, методичні прийоми і т.і.; водночас слід пам'ятати, що об'єктивність контролю несумісна з ліберальним ставленням до недоліків і помилок, поверховістю та вузькістю в аналізі й оцінці роботи, що перевіряється;
- **обґрунтованість оцінок** — їх аргументація;
- **систематичність** — важливий психологічний чинник, що сприяє формуванню таких якостей, як організованість і дисциплінованість, формує наполегливість і спрямованість на досягнення мети;
- **індивідуальний і диференційований підхід до оцінки знань, умінь і навичок** передбачає застосування таких дидактичних умов, за яких знижується психологічна напруженість, ураховуються особливості нервової системи студента, його характеру, потенційних можливостей, здібностей тощо, завдяки чому викладач стає спроможним якомога повніше, правильніше й об'єктивніше виявити й оцінити знання кожного студента;
- **усебічність та оптимальність** передбачає: по-перше, адекватність контролю цілям навчання, тобто змістовний бік контролю має контролювати те, чого навчали студентів і враховувати обсяг матеріалу, який потрібно засвоїти; по-друге, валідність контролю, він має охоплювати весь обсяг знань, умінь і навичок, що контролюється; по-третє, надійність — усталеність результатів, здобутих за повторним контролем через певний час, а також близькість результатів під час проведення контролю різними викладачами;
- **професійна спрямованість** контролю, яка зумовлена цільовою підготовкою спеціаліста і тим самим сприяє підвищенню мотивації пізнавальної діяльності студентів — майбутніх фахівців.

Форми контролю:

- за охоптом студентів: фронтальний, індивідуальний, парний, груповий;
- за способом реалізації: усний, письмовий;
- за способом організації: контроль викладачем, взаємоконтроль, самоконтроль;
- за використанням засобів навчання: контроль за допомогою друкованих засобів, об'ємних засобів (моделей, муляжів, тренажерів, апаратів), технічних засобів, комп'ютерних систем у тому числі з підтримкою мультимедійних файлів;
- за рівнем стандартизації: стандартизований, нестандартизований.

Кожна з форм контролю має особливості та зумовлюється метою, змістом, методами і характером навчання.

Усне опитування дає змогу контролювати не лише знання, а й вербальні здібності, сприяє виправленню мовленнєвих помилок. Відтворення матеріалу сприяє кращому його запам'ятовуванню, активному використанню наукових понять, що неможливо без достатнього застосування їх у мовленні.

Письмове опитування допомагає з'ясувати рівень засвоєння матеріалу, але слід

виключати можливість списування і ретельно слідкувати за студентами під час цього опитування. Письмові роботи потребують досить великої кількості часу викладача для перевірки.

Невід'ємним елементом системи навчального процесу у вищих медичних навчальних закладах III і IV рівнів акредитації школи є **тестування** як стандартизований метод оцінювання, який відповідає новим цілям і завданням вищої медичної освіти та сприяє індивідуалізації й керуваності навчального процесу і покликаний забезпечити якість підготовки майбутнього лікаря.

Усі форми контролю, при вмілому їх здійсненні, супроводжуються вказівками, порадами й рекомендаціями викладача студенту. Контроль в усіх випадках дає змогу перевіряемому винести уроки з перевірки його роботи і зробити правильні висновки на майбутнє.

Оцінка й відмітка.

Практичне застосування будь-якої з форм педагогічного контролю завершується оцінками й відмітками.

Оцінка – спосіб і результат встановлення факту відповідності чи невідповідності засвоєних знань і сформованих умінь і навичок цілям та завданням навчання. Оцінка також передбачає виявлення причин, які заважали засвоєнню, і засобів організації навчальної діяльності для усунення прогалин у знаннях.

Відмітка – числовий аналог оцінки і має кілька рангових значень.

В основу оцінювання якості знань, умінь і навичок студентів покладено вимоги програм з навчальних дисциплін, але незалежно від специфіки предмета загальними вимогами є наступні:

- розуміння і ступінь засвоєння питання, повнота, яка вимірюється кількістю програмних знань про об'єкт, що вивчається;
- глибина, яка характеризує сукупність зв'язків між знаннями, що усвідомлюються студентами;
- методологічне обґрунтування знань;
- ознайомлення з основною літературою з навчальної дисципліни, а також із сучасною періодичною вітчизняною та зарубіжною літературою за спеціальністю;
- уміння застосовувати теорію на практиці, розв'язувати ситуаційні задачі тощо; оперативність, тобто кількість ситуацій, в яких студент може застосувати свої знання на практиці;
- ознайомлення з історією і сучасним станом науки та перспективами її розвитку;
- логіка, структура, стиль відповіді й уміння студента захищати науково-теоретичні положення, що висувуються, усвідомленість, узагальненість, конкретність;
- гнучкість, тобто вміння студента самостійно знаходити ситуації, в яких застосовуються знання;
- міцність знань.

У процесі здійснення педагогічного контролю слід брати до уваги, що:

- недоцільно контролювати те, що має бути засвоєно студентом на рівні ознайомлення, первинного уявлення або розпізнавання;
- не слід застосовувати контроль, якщо викладач упевнений, що всі студенти впораються із завданням на 100 %, водночас інколи доцільно давати такі завдання, з якими більшість студентів впорається, адже у такий спосіб стимулюється віра студентів у свої сили;
- добре організований поетапний контроль знижує необхідність у підсумковому або взагалі робить останній непотрібним;
- необхідно варіювати засоби контролю;
- створення спокійної доброзичливої атмосфери в процесі контролю сприяє кращій роботі студентів і позитивно впливає на його результати.

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Форми контролю і система оцінювання здійснюється відповідно до вимог програми

дисципліни та Інструкції про систему оцінювання навчальної діяльності студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу, затвердженої МОЗ України (2005).

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінка підсумкового модульного контролю (у балах), що виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни і відображається за 200-бальною шкалою.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні всіх тем модулю (залікового кредиту) – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%), за результатами підсумкового контролю – 80 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

Оцінювання поточної навчальної діяльності:

Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для даної дисципліни. При цьому враховуються всі види робіт, передбачені методичною розробкою до теми. Студент повинен отримати оцінку з кожної теми. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали. В програмі застосована така система конвертації традиційної системи оцінки у бали:

Традиційна шкала	Конвертація у бали Модуль №3
«5»	2,5
«4»	2
«3»	1,5
«2»	0

18. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля (змістовних модулів) на останньому занятті з модуля.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, і при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Підсумковий модульний контроль проводиться стандартизовано і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Теоретична частина ПМК складається з 25 тестових завдань (кожен по 2 бали – всього 50 балів) та 1-го теоретичного питання та 2-х практичних завдань, які оцінюються по 10 балів. Практична підготовка оцінюється за вмінням студента проводити обстеження пацієнта, диференційну діагностику захворювань, встановлювати діагноз, обґрунтовано обирати метод лікування, виконувати основні стоматологічні маніпуляції на фантомах (всього 80 балів).

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність під час вивчення модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі (остання тема – підсумковий модульний контроль не враховується) з додаванням балів за індивідуальне завдання студента, але не більше 120 балів.

Підсумковий модульний контроль №4

114 балів (максимальна кількість балів на практичних заняттях)

38 тем × 3 бали = 114 + 6 балів = 120 балів.

Мінімальна кількість балів за модуль, яку повинен набрати студент при його вивченні для допуску до підсумкового модульного контролю, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі. Наприклад:

$$38 \text{ теми} \times 2 \text{ бали} = 76 + 6 \text{ балів (за IPC)} = 82 \text{ бали.}$$

Оцінювання індивідуальних завдань студента

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентів лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань дорівнює 6 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності. В жодному разі загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 120 балів.

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Кількість оцінювальних тем	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів*
				Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
				«5»	«4»	«3»	«2»		
Модуль 4 150/5	4 (№№ 8-11)	41	38	3	2,5	2	0	6	82

Оцінювання модуля та дисципліни

Оцінка за модуль визначається як сума підсумкового балу за поточну навчальну діяльність та балу за підсумковий модульний контроль і відображається за 200-бальною шкалою.

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни.

Оцінка за модуль визначається як сума підсумкового балу за поточну навчальну діяльність та балу за підсумковий модульний контроль і відображається за 200-бальною шкалою.

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни.

Оцінка за модуль вноситься екзаменатором до «Відомості результатів поточного та підсумкового модульного контролю» (Форма № Н-5.03-2), «Індивідуального навчального плану студента», «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів».

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1. Основна (базова)

2. Терапевтична стоматологія: підручник: У 4 т. – Т. 4. Захворювання слизової оболонки порожнини рота / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та ін. – К.: Медицина, 2010. – 640 с.

19.2. Допоміжна

27. Батіг В.М. Систематизоване викладення змісту навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія». Навчальний посібник. / В.М.Батіг, В.І.Струк. – Чернівці, 2016. – 227 с.
28. Боровский Е. В. Терапевтическая стоматология. - М.: МИА, 2011. – 840 с.
29. Галузевий медико-економічний стандарт надання стоматологічної допомоги на I, II та III рівнях: Амбулаторна допомога / [К.М. Косенко, Ю.М. Бахуринський, В.Я. Скиба та ін.]. – Одеса: Астропринт, 2000. – 384 с.
30. Данилевський М.Ф. Захворювання слизової оболонки порожнини рота / М.Ф. Данилевський, О.Ф. Несин, Ж.І. Рахній. – К., 1998. – 408 с.
31. Дерматостоматити / Г.С. Чучмай, Л.О. Цвих, С.С. Різник, Б.С. Гриник. – Львів, 1998. – 136 с.
32. Додаткові методи обстеження у стоматології: навчальний посібник / Гасюк Н.В., Черняк В.В., Клітинська В.В., Бородач В.О. та ін. – Тернопіль, 2017. – 120 с.
33. Коваль Н.И., Несин А.Ф., Коваль Е.А. Заболевания губ. Клиническая картина. Диагностика. Дифференциальная диагностика. Лечение. Профилактика. – К.: Медицина, 2013. – 344 с.
34. Крок-2. Тести з терапевтичної стоматології. Збірник завдань для підготовки до тестового екзамену з терапевтичної стоматології. Тесты по терапевтической стоматологии. Сборник заданий для подготовки к тестовому экзамену по терапевтической стоматологии./ За ред. Проф.. А.В. Борисенка. – К. : ВСВ «Медицина», 2011. – 286 с.
35. Кухта С.Й. Терапевтична стоматологія: Тлумачний словник / С.Й. Кухта. – Львів: Світ, 1995. – 235 с.
36. Куроедова В.Д., Коршенко В.О., Денисенко В.В. Проблемы ВИЛ/СНІДу в стоматології. – Полтава, 2010. – 96 с.
37. Луцкая И.К., Мартов В.Ю. Лекарственные средства в стоматологии М.: Медицина, 2013.- 384 с.
38. Морозова С.И., Савельева Н.А. Заболевания слизистой оболочки рта: Атлас. – М. МИА, 2012. – 272 с.
39. Наказ МОЗ України “Про затвердження нормативів надання медичної допомоги та показників якості медичної допомоги” за №507 від 28.12.2002 р.
35. Петрушанко Т.О. Вірусні інфекції, прояви в щелепно-лицевій ділянці, фармакотерапія та профілактика: навчальний посібник / Т.О. Петрушанко, С.Ю. Чечотіна, Т.Д. Бублій. - Полтава, 2013. - 170 с.
36. Петрушанко Т.А. Стоматологические аспекты аллергии: Учебное пособие для иностранных студентов / Т.А. Петрушанко, Э.В. Николишина. К.: ТОВ НВП «Інтерсервіс, 2016. – 104 с.
37. Протоколи надання медичної допомоги за спеціальностями „ортопедична стоматологія”, „терапевтична стоматологія”, „хірургічна стоматологія”, „ортодонція”, „дитяча терапевтична стоматологія”, „дитяча хірургічна стоматологія”: Нормативне виробничо-практичне видання. – К.: МНІАЦ медичної статистики; МВІЦ „Медінформ”, 2007. – 236 с.

19.3. Інформаційні ресурси

1. Електронний ресурс [http://dental-ss.org.ua/load /kniga_stomatologia /terapevticheskaja/8]
2. Електронний ресурс [<http://www.stomatkniga.ru/index.php?start=48>]
3. Електронний ресурс [http://stomatbook.blogspot.com/p/blog-page_14.html]
4. Електронний ресурс [<http://www.mosdental.ru/Pages/Page28.1.html>]

20. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

3. Батіг Віктор Маркиянович – завідувач кафедри терапевтичної стоматології, доцент,
к. мед.н.
4. Остафійчук Маріанна Олександрівна – асистент кафедри терапевтичної стоматології,
к.мед.н.

